

ikinci basım

siirler

vladimir mayakovski

vladimir mayakovski-tradeji
pantolonlu bulut
omurganın flütü
insan

çeviren:sait maden

Varlık

Şiir Dizisi : 8
Varlık Yayınları, sayı : 139
İlk basım : Şubat 1984
İkinci basım : Mart 1986

Varlık Yayınları A.Ş.
Cağaloğlu Yokuşu 40/2, İstanbul
Baskı : Kurtiş Matbaası
Cilt : Güven Mücellithanesi

V. MAYAKOVSKI

ŞİİRLER

Vladimir Mayakovski — Trajedi
Pantolonlu Bulut
Omurganın Flütü
İnsan
Ben, kendim

Çeviren:
Sait Maden

* Varlık Yayınları

BİRİNCİ BÖLÜM

a)

Açıklama

b)

Mayakovski için

c)

Mayakovski ve fütürizm

a)

AÇIKLAMA

Bu kitap Mayakovski'nin dört uzun şiirini ve yaşamı üzerine kendi eliyle yazdığı bir yıldökümünü içeriyor :

1. Vladimir Mayakovski — Trajedi
2. Pantolonlu bulut
3. Omurganın flütü
4. İnsan
5. Ben, kendim

Bunlardan **Pantolonlu bulut** ile **insan**'ı 1969'da **Soyut** dergisinin **Mayakovski özel sayısı**nda yayımlamıştım. Öteki üç yapıtı Türkçede ilk kez yayımlanıyor.

Pantolonlu bulut ile **insan**'ı Fransızca iki kaynaktan çevirmiştim. Sonraki yıllarda hem bu şiirlerin, hem öteki yapıtların birden çok çevirisi yayımlandı. İkinci dil aracılığıyla şiir çevirmenin sakıncalarını bilmiyor değilim. İlk çevirmenin birtakım özel yorumlarını ana metinden ayırt etmek olanağını bulamıyorsunuz, bu bir. Bilerek ya da bilmeyerek düştüğü uzaklaşmaları kestiremiyorsunuz, bu iki. Bunlar şiirin içeriğiyle ilgili sorunlar. Bir de yapısal sorun var: Nedir bu şiirin ana dildeki gerçek biçimi, nedir ozanın söyleyişindeki özellikler, uyum, müzik vb.? Bu sorunların hiç olmazsa bir bölümünün altından kalkmak için ikinci dilden aktarımlarda bir değil birkaç ayrı çeviriden yararlanmak, karşılaştırma olanakları vermesi bakımından, tutarlı bir yol. Çünkü çevirmen var, yalnız içeriği aktarma kaygısındadır; çevirmen var, şiirin yapısal özelliklerine ağırlık verir; çevirmen var, her iki olguyu da eş değerde tutmaya özen gösterir. Sağlıklı, güvenilir bir sonuç elde etmek için ana metnin birkaç çevirisini bu-

lup karşılaştırarak çalışmaksa pek çok sakıncadan kurtarır çevirmeni.

Yararlandığım ara-metinler şunlar:

a) **Vladimir Mayakovski — Trajedi** çevirisi için:

1. Armand Robin, **Poésie non traduite, II** adlı yapıtta **Vladimir Maiakovski — Tragédie** bölümü (Librairie Gallimard, Paris - 1958).

2. José Fernandez Sanchez, **Mayakovski, Poemas 1913-16** adlı yapıtta **Vladimir Mayakovski — Tragedia** bölümü (Alberto Corazon, Editor, Madrid - 1972).

b) **Pantolonlu bulut** çevirisi için :

1. Benjamin Goriély, **Le Nuage en pantalon** adlı yapıt (Aux Portes de Frances, Paris - 1947 .

2. Armand Robin, **Quatre poètes Russes** adlı yapıtta **La Nue empantalonnée** bölümü (Edition du Seuil, Paris - 1949).

3. Gabriel Araot, **4 Poètes de la Révolution** adlı yapıtta **Le Nuage en pantalon** bölümü (Les Editions de Minuit, Paris - 1967).

4. José Fernandez Sanchez'in yukarda adı geçen yapıtında **La Nube en pantalones** bölümü.

5. Christian David, **Maiakovski — Poèmes, I** adlı yapıtta **Le Nuage en pantalon** bölümü (Edition Le Champ du possible, Paris - 1973).

6. Charles Dobzinski, **Le Nuage en pantalon** adlı yapıt (Les Editeurs Français Réunis, Paris - 1977).

c) **Omurganın flütü** çevirisi için :

1. Elsa Triolet, **Maikovski — Vers et proses** adlı yapıtta **La Flute des vertèbres** bölümü (Les Editeurs Français Réunis, Paris - 1957).

2. José Fernandez Sanchez'in yukarda adı geçen yapıtında **La Flauta vertebral** bölümü.

3. Christian David'in yukarda adı geçen yapıtında **La Flute des vertèbres** bölümü.

ç) **İnsan** çevirisi için :

Claude Frioux, **Maiakovski - Par lui-même** adlı yapıtta **L'Homme** bölümü (Aux Editions du Seuil, Paris - 1966).

Christian David'in yukarda adı geçen yapıtında **L'Homme** bölümü.

d) **Ben, kendim** çevirisi için:

Elsa Triolet'nin yukarda adı geçen yapıtı.

Ayrıca, bir metnin ancak ses ve biçim özelliklerini izlemeye, sınırlı anlam karşılaştırmaları yapmaya yetecek kadar çözebildiğim Rusça yardımıyla her şiirin aslı ve Türkçe çevirisi arasında denetlemeler yaptım. Rusça metinler şunlar:

1. Mayakovski, **Savranıye saçınıni** (Bütün yapıtlar, Moskova - 1953) adlı yapıtın 3. ve 5. ciltleri. (3. ciltte **Pantolonlu bulut, Omurganın flütü ve İnsan**, 5. ciltte **Vladimir Mayakovski — Trajedi**).

2. **Vladimir Mayakovski — Moy revolutsia** (Benim devrimim, Moskova - 1974) adlı yapıtta **Pantolonlu bulut** bölümü.

S. M.

b)

MAYAKOVSKI İÇİN

Mayakovski çağdaş Rus şiirinin simgesi sayılıyor. Onun geniş soluklu, coşkulu lirizmi, şiir diline getirdiği yenilikler, yaşamı ve yapıtlarıyla uyandırdığı ilgi, devrimin baş ozanlığını üstlenip sonra sonra bağımsızlık tutkunu, özsever kişiliğiyle devrimcilik sorumluluğunu bağdaştıramayarak genç yaşta canına kıyması, adını sürekli gündemde tutan etkenler oldu. Olacak da.

Bir felaketler ozanıdır Mayakovski. Ancak Dostoyevski'nin tasarlatabileceği bir çelişkiler karmaşasıyla yaratılmıştır. «Cinayet-ten, küfürden, kırimdan daha korkunç»tur yüzü. Çılgın imgeleri sayıklamalardan doğmuş gibidir. Şiir yalnızca zihinsel bir uğraşı değildir onun için. Yazdığı her dizeye bütün varlığıyla, kaslarıyla, sinirleriyle katılır. Onun şiirlerinde çok güçlü, güçlülüğü oramında da tedirgin, duyarlı bir gövdenin bütün kasılmalarını, tepkilerini görürsünüz. Bu yanılla belki de tektir dünya şiirinde.

Rus şiirinin geleneksel düzenini içerik ve biçim araştırmalarıyla altüst eder. O güne dek kimsenin bilmediği ses uyuşmaları, ses kışımları, çınlamalı, zengin iç ve dış uyaklarla, ölçü tanımaz, aşırı benzetmeler, abartmalarla yüklü etkin, sarsıcı bir şiir dili yaratır.

1917'den sonra kendini devrimin hizmetine verir. Şiirleri, oyunları, yazıları ve çizip boyadığı afişlerle devrimin günlüğünü tutar sanki ve bundan övünç duyar. Bir propaganda, bir politika şiirinin yaratıcısıdır ve bu yenilik uğruna iç dünyasını örtme, yadsıma gereğini duymuştur.

*

Bu kitap Mayakovski'nin 1917'den önce yazdığı şiirlerin en önemlilerini içeriyor. Ozanın sanat yaşamının ilk evresini oluşturan bu yapıtlarda onun gerçek yüzü bütün açıklığıyla görülebilecek. Bu şiirlerin önemli bir özellikleri de Rus fütürizminin ilk ve başat ürünlerinden olmaları.

c)

MAYAKOVSKİ VE FÜTÜRİZM

Çağdaş Rus şiirinde fütürizm 1909'da Velimir Khlebnikov ve Vasili Kamenski adlı iki ozanla Aleksandr Kruçonikh ve David Burlük adlı iki ressamın çevresinde toplanan genç sanatçılarla başlıyor. Ama en yetkin temsilcisini Mayakovski'nin katılmasıyla buldu. Genç fütüristler İtalyan ozanı Filippo Tomasso Marinetti'nin 1909 başlarında yayımladığı bir bildiriyle başlayan «fütürist sanat» akımından etkilenmiş görünmemek için kendi akımlarını «kübo-fütürist» diye adlandırdılar. Bu sözcükteki «kübo» öneki 1906'da Fransız resminde başlayan «cubisme» akımının etkisiyle seçilmişti.

Rus fütürizminin İtalyan fütürizmiyle bir benzerliği yok. Birincisi yerleşik sanat ilkelerine, gelenekçiliğe, törel değerlere, kitaplara, müzelere karşı çıkıyordu. Gücü, hızı, makineleri, mitralyözleri, savaşı yüceltiyor, ilerde Mussolini'nin düşünce yapısıyla birleşecek bir sanat ortamı hazırlıyordu kendine. Rus fütüristleriyse kentsoylu değerlere karşı çıkan, bunu yaparken de her türlü yola, gürültüye, alaya, rezalete başvurmaktan çekinmeyen bir tutumu yeğlediler. Bu değerlerin batıdan alınma hazır kalıplara göre biçimlenmiş, ulusalcı niteliklerden yoksun bir birikim olduğunu biliyor, bu birikimin doğal sonucu olan aydın işi, bilgiç, incelikli simbolist şiirin sultasına son vermek, bunun yerine kaba, halk işi, bağırktan, gürültücü bir şiiri yerleştirmek istiyorlardı. 1912-17 yılları arasında yayımlanmış yazın dergilerinden bir kaçının adına şöyle bir göz atmak, o günün beğenisini kavramaya yeter: **Gecermiş ay, Eşek kuyruğu, Domuz yavruları, Yarğıklar balıklığı, Halkın beğenisine şamar...**

*

“Bu şiir okulu, özellikle ülkenin bellibaşlı kentlerinde düzenlenen ilginç «şiir geceleri»nde, bile bile seçilmiş kışkırtıcı, rezalet koparıcı bir tavırla, halkın beğenisini sarsmaya girişti. Başlangıçta çocukluk sayılan fütürizm, sonra sonra, Blok'dan Gor-

ki'ye uzanan yazınsal görüşlerce de ciddiye alınmaya başlıyor; bunda akıma katılan güçlü kişilerin, en başta da Mayakovski'nin payı büyük; şiir söylemekte çok üstün yeteneği olan apaş tavrılı o harika çocuğun daha şimdiden son derece güçlü yapıtları vardır.*

Mayakovski, 1922'de yayımlanan toplu yapıtlarının başına konulmak üzere yazdığı **Ben, kendim** adlı yaşamöyküsünde fütürist girişimlerinin ilk günlerini şöyle anlatıyor:

"...Daha kesinleşmemiş düşünceler yerine, hiç olmazsa, kişiliklerdeki belirginlik. Moskova'da, Khlebnikov. Onun ölçülü dehası o zamanlar fıkır fıkır kaynayan David'le silinmişti gözümden. Fütürist sözcük çizviti Kruçonikh'in çevresinde dolaştırıyordu David bizi."

*

Üç beş gecelik coşkunluğun ardından bir bildiri doldurduk elbirliğiyle. David idi hep derleyen, kopya çeken, başlık atan ve dergiyi bastıran: **Halkın beğenisine şamar.**

*

Halk arasında tartışmalar. David'le benim çılgınca nutuklarımız. Gazeteler fütürizmle dolmaya başlıyor. Ama pek de kirbarca değil. Bana da açıkça «köpoğlu köpek» diyorlar.

*

Hiç takım elbisem olmadı. İki gömleğim vardı acınacak halde. Denenmiştir, kırıvat gösterir gömleği. Para yok. Kızkardeşimden bir parça sarı şerit aldım. Sardım boynuma. Sükse deşetli. Kırıvatmış insanı şirin gösteren, göze çarptıran demek. Kırıvat büyüdükçe de süksenin büyüdüğü besbelli. Kırıvatların boyuulları sınırlanınca hemen işin hilesine kaçtım: kırıvattan bir gömlek, gömlekten de bir kırıvat çıkardım.

Karşıkönulmaz bir etkiydi elde edilen.

*

Sanat generalleri dışlarını göstermekte gecikmedi. Prens Lyof, okulun müdürü, eleştirinin de, taşkınlığın da önlenmesini öneriyordu. Takmadık.

---

* Claude Frioux: **Lettres de Maiakovski a Lili Brik**, Gallimard, Paris - 1969.

«Sanatçılar» kurulu bizi okuldan kovdu.*

*

Rusya'yı dolaştık. Akşam toplantıları. Konferanslar. Yöneticiler kulak kabartıyordu. Nikolayef'de büyüklere ve Puşkin'e dil uzatmamamızı öğütlediler. Her konferans verilğinde, bir tümce-nin tam ortasında polis dalıyordu içeri. Vasya Kamenski de bizim takıma katılıyor. Temelden bir fütürist.

Benim için bu yıllar biçim üzerinde, sözcük ustalığı üzerinde çalışma yıllarıydı.

Yayıncılar yüz vermiyordu bize. Kapitalistlerin burnu kundakçı kokusu alıyordu bizden. Koşuklarımdan bir tekini bile kabul eden çıkmadı.

Halkın beğenisine şamar adlı dergide Mayakovski ve arkadaşları bir bildiri yayımladılar. Dergiyle aynı adı taşıyordu bu bildiri:

Umulmadık ilk Yeniliğimizi bütün okuyanlara.

Yalnız biziz zamanımızın yüzü. Zamanın av borusu bizimle çalıyor söz sanatında.

Daralmıştır geçmiş. Akademi de, Puşkin de hiyerogliflerden daha anlaşılmazdırlar.

Puşkin'i, Dostoyevski'yi, Tolstoy'u falan fırlatıp atmalı Çağdaş Vapurun güvertesinden.

İlk aşkını unutmayan son aşkını tanımayacaktır. Kim kalkar da son aşkını Balmont'un o müstehçen itriyatevine vermeye gider gönüli rahatlığıyla? O mudur bugünün erkekçe ruhunun yansması? Savaşçı Brussov'un kara gıysisinden korkup da kâğıttan zırhını kurtarmaktan kim çekinir ki? Bilinmedik güzellikler saklamaktadır bu zırh belki de.

Bütün Andreyev'lerin yazdığı kitapların kirli, çiğ yumurta ak-larına bulaşmış ellerinizi yıkayın.

Bütün bu Kuprin'ler, Blok'lar, Sologup'lar, Remizov'lar, Averchenko'lar, Çerni'ler, Kuzminler, Bunin'ler falan su kıyısındaki bir

---

* Mayakovski Moskova Güzel Sanatlar Okulunda resim öğrencisiydi.

villaya can atarlar yalnızca. Benzer bir armağanı terzilere de veriyor yazgı.

Gökdelenlerin tepesinden seyrediyoruz onların hiçliklerini.

Ozanların hakları tanınsın, bunlara saygı gösterilsin diye buyruk veriyoruz:

1. Sözlüğü, uydurulmuş ya da türetilmiş sözcüklerle (yeni-sözcük ya da sözcük-yenilik) kendi oylumu içinde genişletme hakkı.

2. Kendilerinden önce varolan dile karşı önlenmez bir kin hakkı.

3. Sizin için, hamam süpürgelerinden örülmüş, metelik etmez ün tacını onların onurlu alınlarından tiksintiyle çekip alma hakkı.

4. Bizim için, bir ısıklık ve aşağılama denizi ortasında, «biz» kayası üstünde dimdik durma hakkı.

Varsın yazılarımızda şimdilik sizin «sağduyunuzun» ve «sağ-beğeninizin» damgası bulunsun; yine de onlarda Saltık Sözcüğün Gelecek Yeni Güzelliğinin (değeri kendinden sözcüğün) parıltıları titreyiyor şimdiden.

V. Mayakovski, Viktor Khlebnikov, D. Burlük,
A. Kruçonikh,

Moskova, 1912, Ekim.

*

Mayakovski 1922'de yaptığı bir değerlendirmede «şair kuramına ayıracak zamanımız yoktu, diyor, yalnız uygulamaya vermiştik kendimizi.» Yine de, Yargıçlar bahlığı adlı dergide, bir tür kuram sayılabilecek şu bildiriyi yayımladılar 1914'de:

Aşağıdaki sıralamada açıkça görülen yeni yaratış ilkelerini ilk kez olarak yürürlüğe koyduk:

1. Sözcüklerin söylenişini ve biçimlenişini, harflerde yol gösterici seslerden başka bir değer görmediğimiz için, gramer kurallarına göre tartmaktan kurtulduk.

2. Sözcüklere yazılış ve söyleniş özelliklerine göre anlam yakıştırmaya koyulduk.

3. Önek ve soneklerin önemini kabul ediyoruz.

4. Bireysel gerçeğin özgürlüğü adına yazım kurallarını yadsıyoruz.

5. Sözcüklerin anlamlarını (bizden önce yapıldığı gibi) yalnızca sıfatların yardımıyla değil, tümcenin başka bölümleriyle, aynı zamanda değişik harf ve rakamlarla belirtiyoruz:

a) yaratıcı bekleyişin ön belirtilerini ve imlerini yapıtın ayrılmaz parçası sayarak,

b) harflerin çiziminde şiirsel itkinin birleştirici gücünü görerek,

c) Moskova'da «nasıl yazar olunur» adında kitaplar yazıp yayımladık.

6. Noktalamayı kaldırdık ve böylece sözel toplamın işlevi öne çıktı ve anlaşılır oldu.

7. Seslileri zaman ve yer olarak (amacın özelliği), sessizleri renk, koku, ses olarak anıyoruz.

8. Her türlü ses uyumunu, ezgilemeyi bozduk. Khlebnikov konuşma dilinin şiirsel ölçüsünü öne çıkardı. Kılavuz kitaplarda şiir ölçüleri aramaktan vazgeçtik; her devinim ozan için özgür, yeni bir uyuma, ezgiye kaynaklık ediyor.

9. Ön uyakları (David Burlük), orta uyakları, ters uyakları (V. Mayakovski) biz ortaya çıkardık.

10. Ozanın sözcük dağarcığının zenginliği onun değerini belirler.

11. Sözcüğü söylencenin yaratıcısı sayıyoruz; sözcük ölürken söylenceye, söylence ölürken sözcüğe kaynaklık ediyor.

12. Yeni konulara gebeyiz: yararsızlık, saçmalık, yaman hiçliğin gizemi bizimle şiire döküldü.

13. Ünü hor görüyoruz; bizden önce varolmayan duygular tanımaktayız.

Biz yeni bir yaşamın yeni insanlarıyız.

David Burlük, Elena Guro, Nikolay Burlük, Vladimir Mayakovski, Ekaterina Nizen, Viktor Khlebnikov, Benedikt Lifşits, A. Kruçonikh.*

* Action poétique dergisi, sayı 48-1971, Paris.

ilk yıllarda bir başkaldırı coşkunuğu içinde ürün veren fütüristler, 1917'den sonra birtakım estetik kaygıları siyasal sorumlulukların belirlediğı amaçlarla birleştirme, uzlaştırma gereğini duydular ve yaratıcılıkları için ön koşul olan bağımsızlıklarını yitirdiler.

İKİNCİ BÖLÜM

a)
Vladimir Mayakovski — Traiedi

b)
Pantolonlu bulut

c)
Omurganın flütü

ç)
İnsan

d)
Ben, kendim

e)
Yıldökümü

a)

Vladimir Mayakovski — Trajedi
(1913)

Önsöz

İki sahne

Sonsöz

OYNAYANLAR:

Vladimir Mayakovski (ozan, 20-25 yaşında).

Kız arkadaşı (2-3 kulaç boyunda. Dilsiz).

Sıska ve kara kedileri olan adam (binlerce yıllık).

Gözsüz, bacaksız adam.

Kulaksız adam.

Başsız adam.

Yüzü yayılmış adam.

İki öpüştü adam.

Sıradan delikanlı.

Ufak gözyaşlı kadın.

İri gözyaşlı kadın.

Gazete satıcılar, oğlanlar, kızlar vb.

ÖNSÖZ

V. M a y a k o v s k i

Hiç anlayamazsınız
böyle niçin
rahat olduğumu,
bir alaylar kasırgası altında
taşırken bir tepside ruhumu
gelecek yüzyılların şölenu için.
Sokakların tıraşsız suratında
bir gözyaşıyım boşuna kayıp giden,
ben
son ozan
belki de.
Var mı hiç görmüş olan?
Sallana sallana geçer
taşlı yollar üzerinde
asılmış iradesizliğin çizik çizik suratu
ve hızlı ırmakların
köpüklü enselerinde
demir kollarını büktü köprüler, kaskatı.
Ağlıyor gök,
avunma bilmeyen gök
çın çın öterek yaşlar;
ufacak bir bulut var

ve ağzının ucunda bir büzülüş,
sanki bebek bekleyen bir kadın da o
Tanrı bir yaratık verivermiş eciş bücüş.
Bir sığırsineği gibi inatçı güneş okşadı sizi
kızıl kıllar kaplı tombul parmaklarla,
tutsak ettiniz bir öpücüğe benliklerinizi.
Bense yılmadan, ürkmeden
gün ışıklarına duyduğum kini taşıyorum yüzyıllara,
ruhum halattan sinirlerce gergin,
ben
kırılı fenerlerin.
Gelin bir ara
sessizliği parçalayanlar,
uluyanlar, bana gelin,
yularını sıkıştırınca gündüz
göstereceğim size,
bir böğürtü gibi düz
sözlerle hepimize
yeni
ve tıpkı fener yayları
gibi vızıldayan ruhlarınızı bir bir.
Kafanıza şöyle dokununca parmaklarım
dudaklar yaratacak
sizlerde
ki kocaman öpüşler içindir
ve bütün halkları bir yerde
bağlayan bir dil.
Bense, ruhum topallayarak,
çekileceğim tahtıma doğru
aşınmış göklerde yıldız oyuklarıyla çil çil.
Öyle ışıklı, parlak
gideceğim uzanmağa
tembellikten biçilmiş giysilerimle
yumuşak, sahibici gübreden bir yatağa
ve sessiz sessiz
rayların dizlerini öperek gelen
bir tren tekerleği dolanacak boynumu.

BİRİNCİ PERDE

Neşe. Sahne — sokakların örümcek ağları içinde bir kent. Dilenciler bayramı. V. Mayakovski, yalnız. Geçenler yiyeceğini getirirler ona: tenekeden bir ringa balığı, sarı kadife kıvrımlı, kocaman, yaldızlı bir çörek.

V. M a y a k o v s k i

Sevimli baylar!

Onarın ruhumu sil baştan,

onarın da sızmasın boşluk içeri.

Hakaret mi demektir tükrük? Nerden bileyim.

Kupkuru bir kadın gibiyim taştan.

Sağdılar beni bir temiz.

Sevimli baylar,

dilerseniz

önemli bir ozan dansedecek şimdi yavaştan.

Siska ve kara kedileriyle bir ihtiyar girer. Okşar onları. Tepeden turnağa sakal içindedir.

V. M a y a k o v s k i

Kabuk-kulübelerinde arayın şişkoları,

canlandırın şenliği koca göbeklerinin davulunda!

Ahmaklarla sağrıları ayaklarından tutun da

kulaklarına üfleyin, üfler gibi burun deliklerine bir flavtanın.

Kin fıçılarını deşin, patlatın,
geviş getiriyorum kızgın taşlarıyla düşüncelerin işte.
Bağırıp çağırırken siz bugün içkili şenlikte
ben deliliğimle evleneceğim.

*Sahne yavaş yavaş kalabalıklaşır. Kulaksız adam. Başkaları.
Alıklar. Karmakarışık durur, habire tıkırlar.*

V. M a y a k o v s k i

Yontma dizelerin yalnayak elmasçısıyım ben,
delip boşaltarak çarşaflarını el evlerinin
tutuşturacağım bugün evrensel bir şölen
öyle zengin, alaca bulaca dilenciler için.

K e d i l i i h t i y a r

Bırak!

Ne işine yarar bilgenin bebeklere özgü şıkırdak?

Bin yıllık bir ihtiyarım ben.

Ve görürüm — senin gülüşünün haçında
acı bir çığlık, çarmıha gerilmiş bir çığlık var.

Kocaman bir felâket düşmüş kentin üzerine
ve yüzlerce küçük felâket.

Gürültülü bir savaşta mumlar, lambalar
boğuyor tanların mırıltısını.

Egemen değil bize yumuşak aylar,
fener ışıkları daha parlak, daha çekici elbet.

Kent topraklarında cansız nesnelere
ezmek için bizleri kırılığa geçinmekteler.

Gökyüzünden, bunak Tanrı
yaygarasını dinliyor insanlık sürüsünün,

ellerinde sakalının paçavraları,

yol tozlarıyla kemirilmiş paçavralar.

Tanrıdır o,

acımasız öcünü bağılıyor bar bar,

pis ruhlarınıza yıpranmış bir iççekiş girdikten beri.

İlişmeyin Tanrıya!

Gelin de okşayın,

okşayın sıska ve kara kedileri.

Koca işkembelerinizi böbürlene böbürlene yoklayın,
şişirin parlak yanaklarınızın topunu.

Yalınız

elektrikli kıvılcımlar yakalayınız

mavimtırak tüylü kedilerin gözbebeklerinden.

Bu kıvılcım gömüsünü biz

(ki çoğalacak derinden)

elektrik tellerine yerleştireceğiz,

o çekimli kaslara;

tramvaylar öyle sıçrayacak yerinden,

parıldayacak kandilin alevi

bir utku bayrağı gibi gecede.

Canlanacak dünyanın yüzü şenlikli bir düzgün altında,

çiçekler hindi gibi kabarmak her pencerede,

insanlar gidip gelecek demiryollarında

ve hepsinin ardında

kediler, kediler hep, kara kediler yine!

Güneşler iğneleyeceğiz sevilen kadınların giysilerine.

alacağız yıldızlardan bir nice gümüş takı.

Bırakın evi barkı!

Gelin de okşayın,

okşayın sıska ve kara kedileri!

K u l a k s ı z A d a m

Çok doğru!

Kent üzerinde,

yükseldiği yerde fırladıkların,

bir kadın

—karanlık mağaralar gözlerinde—

koşuyor ileri geri,

tükrükler saçıyor kaldırıma,

sakat devlere dönüyor tükrükleri.

Birinin öcü alındı kent üzerinde,
insanlar toplandı hep,
sürü sürü sıvıştılar.

Orada,
boyalı kâğıt üzerinde,
arasında şarap gölgelerinin
bir piyanoya kapanmış, ağlıyor buruşuk bir ihtiyar.

Çevresini alırlar.

Kentin üzerine yayılmış bir acı efsanesi var.
Bir notaya değsen
kan oturur parmaklarına hemen!
Ellerini kurtaramıyor çalgıcı,
öfkeli tuşların beyaz dişleri ısırılmışlar.

Herkes allak bullak olur.

Ve işte
bugün
sabahtan beri
ruha dudaklarını gömüdü «maçış» de.
Sıçırıyordum
kollarımı aç aça
ve dansediyordu çatı üstlerinde her baca,
her biri bir 44 çiziyordu dizleriyle!
Baylar!
Durun hele!
Olur mu hiç?
Kollarını sıvadı dövüşmek için daracık sokaklar bile.
Artıyor içimde, tüm
anlaşılmazlığı, tedirginliğiyle üzüntüm,
ağlayan bir köpeğin burnunda gözyaşı gibi.

Ürküntü büyür.

Kedili ihtiyar

Gördünüz ya hep!
Kesip doğramalı nesnelere!
Asıl düşmanı öğrendim onları okşadığımdan beri!

Y ü z ü y a y ı l m ı Ő a d a m

Gerekmez mi sevmek nesneleri?
Başka bir ruh yok mu onlarda?

K u l a k s ı z A d a m

Dikilmiş diye nesnelerin çoğu tersine
öfkeye kapılmaz yürek,
kulak vermez kine.

Y ü z ü y a y ı l m ı Ő a d a m

(Sevinçle katılarak)

Bir ağız kesildi mi insanda
bir kulak dikilir nice nesneye.

V. M a y a k o v s k i

(Kollarını kaldırıp oraya gelir.)

Yüreğin ucunu daldırmayın hınç katranına!
Sizleri,
yavrularım benim,
adam edeceğim bakmadan gözünüzün yaşına.
İnsanlar, siz
biret çingirak değilsiniz de nesiniz
külâhında Tanrının.
Ben
aramaktan şiŐmiŐ tabanlarımla
dolaştım adım adım
toprağınızı sizin,
nice yerler gördüm o ara
karaulık maskeli, damalı.
Aradım
o ruhu,
o hiç görünmez ruhu

onultan çiçekler kondurmak için
yara-dudaklara.

(Durur.)

Yeniden,
kanlı terler döken
bir forsa gibi,
oynatıyorum gövdemi çılgıncasına.
Zaten
rasladım bir kez ona,
o ruha ben.
Dışarı çıkıyordu
gök mavisi sabahlığıyla,
«Oturun!
dedi bana,
sizi bekliyordum nicedir.
Bir fincan çay içer misiniz?»

(Durur.)

Ozanım ben,
bozduym ayrımını
kendi yüzümle başka yüzlerin hepten.
Kızkardeşler aradım kendime morg leşlerinde.
Öpüşlerimle süslüyordum hastaları.
Ve bugün bu sarı
ateş üzerinde ben,
saklayarak denizin gözyaşlarını derinde,
yükselteceğim utancını kızkardeşlerin de,
buruşuk yüzlerini de ak saçlı anaların.
Salonlarda, o yıkanmış tabaklarda pırıl pırıl,
yiyip tutacağız seni, et-yüzyıl!

*Örtüyü çeker. Koskocaman kadın. Korkulu. Delikanlı koşarak
girer. Telaşlıdır.*

V. Mayakovski

(Tek başına, alçak sesle)

Sevimli baylar!
Diyorlar ki
bir yerde
—Brezilya'da sanırım—
mutlu bir adam var!

Sıradan delikanlı

(Herkesin üzerine atılıp takılır.)

Sevimli baylar!
Durun!
Sevimli baylar!
Bayım, siz,
bayım, siz,
Söyleyin hemen bana :
burası mı
anaların yakılmak istendiği yer?
Baylar!
Keskin bir zekâ verilmiştir insana
ama baş eğer evrenin bilinmezlikleri önünde;
siz büyük bir ateş yakıyorsunuz
kitapların, bilgilerin hazinesiyle!
Ben bir köfte makinası uydurdum,
fena çalışmaz kafam!
Bir dostum var,
yirmi beş yıldan beri
bir âlet yapmaya uğraşiyor
yakalamak için bitleri.
Bir karım var,
yakında ya bir oğlan ya bir kız doğuracak,
sizse ayıp şeyler söylüyorsunuz!
Görgülü, bilgili insanlar!
Korkulur sizden ancak.

Kulaksız Adam

Bak orada sandık var,
çık üstüne delikanlı!

Kalabalıktan bir ses

Fıçının üstüne en iyisi!

Sıradan delikanlı

Bir şey yok gülünecek!
Bir kardeşim var,
daha küçük pek;
kemiklerini çiğnemeye geleceksiniz bize.
İsteyeceksiniz bütün bütüne yemek!

Herkeste bir korku. Düdük sesleri. Sahnenin arkasından çığlıklar: «Pantolon! Pantolon!»

V. Mayakovski

Bırakın!

Sıradan delikanlıya her yandan bağırlar.

Benden daha aç olsaydınız
verirlerdi size
doğudan batıya dünyanın çok yerini,
nasıl kemirirse göğün kemiklerini
fabrika bacaları
öyle kemirirdiniz onları siz de.

Sıradan delikanlı

Ne var yani?
Bir hiç mi diyorsunuz siz aşka?
Bir kızkardeşim var: Sonyeşka.

(Dizüstü çöker.)

Kan dökmeyin
canlarım!
Gerek yok odun yığınları yakmaya
civanlarım!

*Herkes daha bir telaşlanır. Silah sesi. Su borusu hep aynı no-
tayı yineler. Çatuların tenekeleri çın çın öter.*

Y ü z ü y a y ı l m ı ş a d a m

Bencileyin sevseydiniz
öldürürdünüz aşkı
ya da bir darağacı bulurdunuz
soysuzlaştığı yerden
pürtük pürtük, sırsıklam göğün
ve masum yıldızların süt gibi.

K u l a k s ı z A d a m

Sevmesini bilmiyor kadınlarınız,
sünger gibi şişiyorlar öpücüklerden.

Alanın gergin karnında binlerce ayağın sesi duyulur.

Y ü z ü y a y ı l m ı ş a d a m

Ne güzel
eteklikler çıkabilir
ruhumdan!

*Telaş son kertesindedir. Herkes kocaman kadının çevresine top-
lanır. Omuzlarına alırlar onu, çekiştirirler.*

H e p b i r l i k t e

Gidelim.
Kutsallığı yüzünden

çarmıha gerildiği ülkede peygamberin, biz
verip vücutlarımızı çıırçıplak dansa
günahla kötülüğün kara graniti üstünde
çiğ etten bir anıt diyeceğiz.

*Kadını kapıya dek çekerler. Oradan telaşlı ayak sesleri. Göz-
süz, bacaksız adam içeri girer. Keyiflidir. Çılgınlık sona ermiş-
tir. Kadını yere bırakırlar.*

G ö z s ü z , b a c a k s ı z a d a m

Durun artık!
İnsan suratlarının
yük gibi götürüldüğü
sokaklarda
aynıdır suratu herkesin;
zaman kocakarı
doğurdu
ağı çarpık
koca bir ayaklanma!
Ne gülünç ama!
Görünen yılların hayvansı burunları önünde
susakaldı yeryüzünün gediklileri
ve kin
alnında kentlerin
kabartıp sürdü ırmakları ileri
o binlerce kilometrelik damarları tüm.
Yavaş,
korkulu,
dimdik oldu zamanın kel kafasında, gördüm,
saç iğneleri.
Ve bir anda
her nesne
başladı fırlatmaya ardarda
gırtlığını delercesine
yıpranmış adların paçavralarını.
Şarap vitrinleri, matara

diplerine düştü kendiliğinden
şeytanın parmağı altundaymış gibi.
Kötürüm terzinin evinden
sıvıştı pantolonlar apansız
ve gitti uzaklara
—yapyalnız!—
insan baldırları olmadan içlerinde!
Ağızlar açıp kapkara
körkütük
dökülüp saçıldı bir konsol yatak odasmdan.
Yere düşmekten korkan korseler
aşağı indi «robes et modes*» tabelasından.
Sert, erişilmez her galoş.
Oynak çoraplar
göz süzüyor cilveli, hoş.
Uçuyordum bir küfür gibi.
Öteki ayak
bitişik sokakta ardımdan koşuyor daha.
Ne çıkar ki
yarım
sakat olduğumu haykırmanızdan?!
Moruk,
şişko,
buruşuk düşmanlarım!
Bütün dünyada bugün
hiçbiriniz bulamayacak
biri öbürünün
tıpkısı
iki ayak!

Perde

---

* Asıl metinde Fransızca, **giysiler ve modalar** demek.

İKİNCİ PERDE

Can sıkıntısı. Yeni bir kendin alam. V. Mayakovski'nin üstünde bir ihram vardır. Bir defne çelengi. Kapı arkalarında bir sürü ayak.

Gözsüz, kulaksız adam
(iyilikseverlikle)

Ozan!
Ozan!
Sizi prens ilân ettiler.
Doluştı kapının ardına
saygılı kullarınız
parmaklarını emerek.
Konuldu herbirinin önüne
bir tuhaf çömlek.

V. Mayakovski

Peki,
girsinler içeri!

Çekingenlik. Çıkmış kadınlar. Çoğu eğilir.

Birinci kadın

İşte gözyaşım,
buyurun alın!

Yok bana gereği.
Sizde kalsın.
İşte
beyaz gözyaşım,
acı salan kirpiklerin
ipliklerinin ipeğinden!

V. Mayakovski
(sinirli)

Gereği yok bana,
ne yapayım o yaşı ben?

(Onun ardındaki kadına)

Sizin de mi gözleriniz şiş?

İkinci kadın
(kaygısızca)

Yok canım!
Oğlum öldü.
Yanmadım.
İşte bir gözyaşı daha.
İskarpın için.
Olur iyi bir toka.

V. Mayakovski
(susar.)

Üçüncü kadın

Anlaşılmıyor
benim
çirkeften olduğum.
Yıkanınca
daha az çamurlu olacak bedenim.

Benim gözyaşım da şu,
bayramlık,
iri gözyaşı.

V. M a y a k o v s k i

Yeter artık!
Bir dağ oldu bu yaşlar.
Acelem var.
Kim bu esmer büyücü?

G a z e t e s a t ı c ı l a r ı

Figaro!
Figaro!
Maten!*

İki öpüşlü adam. Herkes ona bakar. Her kafadan bir ses çıkmaktadır.

Bakın bakın,
ne görmemişlik, kabalık!
Çekilin biraz.
Hava karanlık.
Bırakın!
Delikanlı!
hıçkırma artık!

B a ş s ı z a d a m

Ühü ühü ühü...
İhı ihı ihı...

İ k i ö p ü ş l ü a d a m

Bulutlar toplanıyor gökte
gevşek, çirkin.

---

* Figaro ve Matin: Biri 1854'den, öteki 1882'den beri yayımlanan Fransız gazeteleri.

Bitiyor gün.
Gök kızları bile altına düşkün.
Tek düşündükleri şey para.

V. M a y a k o v s k i

Ne?

İ ki ö p ü ş l ü a d a m

Para, daha çok para!

S e s l e r

Susun!

Susun!

İ ki ö p ü ş l ü a d a m (patlak balonlarla oynayarak)

İki öpüş armağan ettiler
büyük, çirkeften adama.
Ama
adam mıymıntının biriydi,
bilmiyordu ne yapsın,
nereye koysun bu öpüşleri şimdi.
Şenlik içindeydi kent
baştan aşağı,
övgüler yükseliyordu Tanrıya tapınaklardan,
insanlar çıkıyordu süslü püslü giysilerle.
Ama adam üşümüştü bayağı,
tabanlarında söbe delikler vardı.
Seçti en büyüğünü
öpücüklerin,
giydi ayağına galoş gibi.
Ama çok soğuktan hava, yol kardı,
parmaklarını ısıırıyordu ayaz.
«Peki öyleyse,
—adam kızmıştı biraz—
atıyorum bu işe yaramayan öpücükleri!»

Attı gitti.

Ve birdenbire

öpücüğün üzerinde küçük kulaklar bitti,
dönüp durdu fırıl fırıl öpücük,
bağırды incecik bir sesle:

«Anneciğim!»

Adamın ödü koptu.

Sarıp ruhunun paçavralarıyla o küçük
o tir tir titreyen cismi
götürdü evine dosdoğru,
koymak için bir ufak, gökmavisi çerçeveye.
Karıştırdı tozlu valizlerin içini
(ufak çerçeveyi arıyordu, kodunsa bul).

Adam döndüğü zaman
divana uzanmıştı öpücük
kocaman,
tombul,
serpilip büyümüş iyice,
gülüyor,
çileden çıkarıyor adamcağızı!

«Tanrım!

—ağlamaya başlıyor adam—
sanmazdım böyle yorgun düşeceğimi.
Yolu yok, asarım ben kendimi!»
Ve asıldığı sırada zavallı
uğursuz,
tiksinç,

yatak odalarında
kadınların

—o bacası, dumanı yok fabrikalarda—
üretilmekteydi milyonlarca öpücük
her türden,
büyük,
küçük.

ıslak dudakların etten kaldıraçlarıyla.

Koşup gelen çocuk öpücükler
(hoppaca)

Bizden yığın yığın üretiyorlar.
Alın siz de!
Başkalarımız gelecek hemen.
Şimdiden sekiziz de.
Ben
Mitya.
Alın n'olur!

Her biri bir damla yaş bırakır.

V. M a y a k o v s k i

Dinleyin beni
baylar,
istemiyorum dedim!
Sizin keyfinize diyecek yok,
ama ben acımla n'eylerim?

Gözdağı vererek :

Hey sen, orda konuşup duran!
Yahni yapacağız senden
tavşan gibi.

Bir ihtiyar
(elinde yolunmuş bir kediyle)

Senin tek bildiğin şarkı söylemek.

(Gözyaşı yığınlarının üstünde)

Al sevgili Tanrına götür bunları.

V. M a y a k o v s k i

Biraz oturmam gerek!

Oturtmazlar.

V. M a y a k o v s k i

(Beceriksizce ezip çiğner, bir valize koyar gözyaşlarını. Elinde valiz ayağa kalkar.

Eh ne yapalım!
Yol verin bana!
Düşünürdüm hep:
sevinç duyacağım.
Gözlerim pırıl pırıl
kurulacağım bir divana
vücudu pek nazik bir Yunanlı gibi.
Hayır!
Hiç,
ey sevgili yollar,
ne sizin
zayıf bacaklarınızı unutacağım ne de
kuzey ırmaklarının kır saçlarını!
İşte bu gün de
geçeceğim kenti bir uçtan öbür uca,
bırakarak
evlerin mızrakları üstünde
ruhumu parça parça.
Yanımsıra yürüyecek ay
dikiş yerlerinden sökülmüş
gök kubbesine doğru.
Yanaşacak bana,
deneyecek melon şapkamı.
Bense
gideceğim
kendi yükümle
düşe kalka,
sürüne sürüne
daha
daha kuzeye doğru

ta
sonsuz acıyla kıvranıp
dalga parmaklarıyla
göğsünü paraladığı
yere kadar
acımasız okyanusun.
Gideceğim
yorgun argın,
sayıklamalar içinde,
fırlatacağım gözyaşınızı
korkunç inanışların kaynağındaki
karanlık Tanrısına boralarım.

Perde

SONSÖZ

V. M a y a k o v s k i

Sizin için yazdım
bütün bunları
sefil sıçanlar.
Acıyorum size — göğsümde meme yok:
olsaydı emzirirdim iyi bir sütanne gibi.
Kupkuruyum işte,
saf bir ruh kesildim.
Ama
kim
nerde
uyandırabildi düşüncelerde
bu benzersiz büyüklüğü?

Kim olacak, ben,
ben ki gördüm açık göğü,
gösterdim:
hırsız işte o!
Kimi
Felemenk horozu sanırım kendimi,
kimi de
Pskof kıralıyım sanki.
Kimi zaman da
bütün bunlardan daha çok hoşuma gider
kendi adım:
Vladimir Mayakovski.

b)

Pantolonlu Bulut

(1915)

Düşünceniz

sünepe beyninizde yatar ya miskin miskin
yağ bağlamış bir uşak yatar gibi pis bir yatakta,
çileden çıkararak kanlı paçavralarıyla yüreğimin
alaya alacağım hep onu, hıncır ve hayta.

Ne gönlüme tek bir ak düştü,
ne ihtiyar sevecenlik başımda!
Tuttu bütün dünyayı sesim. o korkunç gümbürtü;
yakışıklı yürürüm şimdi
yirmi iki yaşımda.

Siz çitkırıldım!lar!

Kemanlara geçirenler sevdayı.
Siz geçiren hambalatlar dümbeleklerle.
Derinizi kolaysa tersyüz edin benim gibi,
ortada baştan aşağı dudaklar kalsın bir kere!

Gelin de görün —

melekler takımında görevli bir hanım var salonda,
keten gibi düzgün.

Ahçı nasıl çevirirse yemek kitabını
dudaklar çeviriyor yollu yordamlı o da.

İsterseniz

ben çılgına dönerim tenden,

—ya da renk deęiřtiren bir gök gibi ufukta—

isterseniz

öyle çıtkırıldım olurum, öyle inccirim ki

çıkırım insanlıktan, dönerim pantolonlu bir buluta!

İnanmıyorum çiçekler içindeki bir Nis'e!

Yine herkes benim yüzümde tafra sahibi,

bir hastane gibi köhne erkekler de,

yıpranmış kadınlar da bir atasözü gibi.

1

Demek sizce sayıklatan malarya?

Odesa'da,
Odesa'da geçti bu.

«Saat dörtte geleceğim» demişti Mariya.

Sekiz.
Dokuz.
On.

Aralık akşamı işte
bırakıp gidiyor son
pencereleri,
içine işlemiş de
gece korkusu.

Kişner gibi gülüyor sokak fenerleri
yorgun sırtımda.

Beni kimse tanıyamaz artık, bilemez:
inleyen
ve kıvranan
bir sinir yumağından başka neyim ki ben.
Ne isteyebilir böyle bir külçe?
Ah böyle bir külçe neler dilemez!

Umurumda mı benim
ha yüreğim demirden olmuş,
ha tunçtan olmuş bederim.
Boğulmak isteniyor gümbürdeyişi
dişi
ve yumuşak olanla gece.

İşte böylece
çok iriyarı
dayanıyorum pencereye.
alnım eritiyor camları.

Gelecek mi aşk bana, gelmeyecek mi?
Nasıl bir aşk —
büyük mü, ufacık mı? Gerçek mi?

Böyle bir gövdeye nereden gelir büyük bir aşk?
Bir sevgiceğiz olacak besbelli,
akıllı uslu, miniminnacık.
İrkilip sıçrayan otomobil kornalarından.
kızak çingiraklarına daha alışık.

Bekliyorum
yüzümü bastırarak yağmurun
çiçekbozuğu yüzüne,
bekliyorum uzun uzun
düşüp kentin o dalga dalga saçılan gümbürtüsüne.

Bir bıçak sallıyor gece yarısı,
çullanıyor arkadan,
boğazlıyor. —
gebersin gitsin tek!

On ikinci saat düşüyor
siyaset kütüğünden düşer gibi bir suçlunun başı.

Külrengi damlalar camlara vurup
öyle bir uluyuş uluyor, öyle zıplıyorlar ki
kaş göz oynatıp, yüz buruşturup
haykırmağa başlıyor sanki
Paris'in Notre-Dame'ındaki ejderler.

Allahın belası kadın!
Bu bile yetmiyor demek?
Ağzım çığlıklarla yırtılıp gidecek nerdeyse.

Duyuyorum:
sinirin biri
usulca sızradı yerinden
bir hastanın yataktan sızrayışı gibi.

Ve işte
yok gibi yürürken ilkin,
yürür gibi, yürümez gibi,
koşmağa başlıyor sonra
girgin,
delice.
İki sinir daha ayaklanıp eklenince
al sana korkunç bir tepinme, bir hora.
Sıvalar döküldü alt katta.

İri,
ufak,
sayısız
bir sürü sinir!
Ve sızıyor her biri
koparıp bir büyük şamata
ve gitgide
bacakları birbirine dolaşık.

Odanın içinde çamura döndü gece, koyu bir çamura,
bu çamurdan sıyrılamıyor hantal göz artık.

Kapılar ansızın gıcırıyor,
birbirine vura vura
otelin çatırıyor sanki dişleri.

Girdin içeri
«al işte!» der gibi sert, kaba,
şkence ederek süetine eldivenlerin,
dedin:
«Biliyor musunuz acaba,
evleniyorum ben.»

Ya, pek güzel, demek evleniyorsunuz.
Evlenin, ne yapalım.
Dayanırım buna ben.
Bakın — ne kadar rahatım!
Nabız gibi
ölünün.

Anımsayın bir ara:
«Jack London
—demiştiniz—
para,
aşk,
tutku»,
bense görüyordum sizin
çalmam gereken
bir Ciokonda olduğunuzu!

Çalındınız da gerçekten.

Oyunlara çıkacağım ben yeni sevdalı
kaşlarımın kıvrımını aydınlatarak ateşle.
Olmayacak ne var?
Yersiz yurtsuz serseriler
kimi zaman yanmış bir evde yatar!

Beni kışkırtıyor musunuz?
«Daha az bir dilencideki mangırlardan
sizin delilik yakutunuz».
Anımsayın!
Nasıl battı Pompei
Vezüv kışkırtıldığı zaman!

Hey!
Baylar!
Meraklıları bütün
küfrün,
cinayetin,
kırımın, —
gördünüz mü
bunlardan daha korkunç
yüzümü,
ben
iyice yatışmış
iken?

Seziyorum ne kadar
dar
olduğunu bu «ben»in.
İçerimde benden kurtulmak için bir didinen var.

Alo!
Kimsiniz?
Sen misin ana?

Ana!
Fevkalâde hasta oğlun!
Ana!
Yanıyor yüreği, kıpkızıl bir kor.

Git Lyuda bacıya, Ola* bacıya söyle.
de ki nerde kıvrılıp yatsın bilmiyor.
Ve tutuşmuş ağzından tükürdüğü her söz,
bir şaka bile
fırlayıp düşüyor hemen
sokağa atılmış bir orospu gibi çırpıplak
yanan kerhaneden.

İnsanlar havayı kokluyor:
yanık mı kokuyor ne!
Koşuyorlar birilerine!
Parıl parıl
miğferleri!
Boşunadır bu çizmeler!
Söyleyin: itfaiye erleri
nazıkçe girsinler yanan yüreğime benim.
Ben kendim
gözyaşlarımla dolduracağım dev fıçıları.
N'clur yaslanayım biraz kaburgalarımın üstüne.
Sıçrayacağım! Sıçrayacağım! Sıçrayacağım!
Kaburgalarım çöktü ya bütün bütüne
çıkmanın yolu yok bu yürekten dışarı!

Yanık suratımda bir küçük
bir kömür kesilmiş öpücük
beliriyor çatlağından dudaklarımın.

Ana!
Şarkı söyleyemem ben artık.
Yandı gönül tapmağımda koro bölmesi.

Dışarı uğruyor kafatasımdan
sözlerin, rakamların yanmış heykelcikleri,

---

* Ozanın kızkardeşleri: Olga Viladimirovna ile Ludmilla Viladimirovna.

fırlar gibi çocuklar bir yapıyı sarınca yangın.
Korku da öyle
asılmak için göğe
havaya ağdı
alevler içindeki kollarından Lusitanya*nın.

Titreşen insanlara doğru
evlerinin sessizliğinde
o yüz gözlü parıltı koptu rıhtımından limanın.
Son çılgılığım
bari sen
yandığımı bildir, inleyerek, yüzyıllara.

---

* Almanların 1915'de İrlanda açıklarında batırdıkları İngiliz yolcu gemisi.

Yüceltin beni!
Eşit değilim ben hiçbir büyük kişiye.
Üstüne varolan her şeyin
yazıyorum «hiç» diye.

Artık
hiçbir şey okumam ben.
Kitaplar mı?
Kitaplar da neymiş ki!

Düşünürdüm eskiden
nasıl yapılır diye kitaplar:
Ozan gelip dururdu,
dudaklarını biraz aralar,
esinlenmiş, bilisiz bir şarkı tuttururdu,
lütfen!

Aslında yürürüz bir uzun, bir çetin yolu
başlamadan önce şarkıya,
ayağımız kemirgen nasırlarla dolu.
Yüreğin çamurunda çırpınır uzun uzadıya
düşgücünün aptal balığı.

Ama kaynatılırken uyakları gıcırdatarak
bir aşk ve bülbül çorbası,
dilsiz kıvrılır sokak,
ne konuşması vardır, ne haykırmaması.

Övünçle kuruyoruz yeniden
kentlerde Babil kuleleri,
ama
yerle bir ediyor
hepsini Tanrı
birbirine karıştırarak dilleri.

Sokak sessizce hız verdi işkencesine.
Boğazdan fırladı bir çığlık dimdik
Sıkışıp kaldıkları gırtlakta şahlandılar
şişkin taksiler, bir kemik bir deri landolar.
Ve çiğnediler göğsü
bir veremli göğsünden daha dümdüz etmecesine.

Yolu karanlıkla tıkadı kent.

Ve
bir kez:
gırtlığı saran havluyu fırlatıp atarak
alana tükürünce kalabalıkları,
düşündü herkes:
«Başmelekler korosunda yerinden doğrulan Tanrı
işte ceza vermek üzere!»

Ve çömelerek uludu sokak :
«Biz de çöplenelim oldu olacak!»

Çatık kaşlarını boyayıp saklıyor kentte
Kruplar, Krupçuklar,
ama ağızda
ölü sözcüklerin çürümüş cesetleri var.
Yalnız iki sözcük yaşayan ve semiren :
biri «ayaktakımı»
öbürü de
yanlış duymadıysam «borş».

Ozanlar

saçlarını başlarını yolarak, şaşkın,
savuşuyor sokaktan gözyaşları içinde :
«Bu iki sözcükle nasıl yazılır
genç kızın şiiri,
aşkın,
çiğ düşmüş çiçeğin şiiri?»

Ve ozanların ardında

kentin ağımtısı :

orospusu,

öğrencisi,

ve satıcısı.

Baylar!

Durun bir dakika!

Siz dilenci değilsiniz ki,

isteyemezsiniz sadaka!

Biz sıırım gibiler,

biz dev adımlılar, gelin dinlemeyelim onları,

gücümüz elverir, gidelim yırtıp atmaya

o

eklenmiş bir sayfa gibi yapışanları

iki kişilik her yatağa.

Boyun büküp dilenmek mi onlardan :

«Yardım edin bana!»

Yalvarmak mı onlara bir ilahi için,

bir oratoryo için?

Asıl yaratıcılar bizleriz kıvgın bir ilahide

fabrikaların, laboratuvarların gürültüsünü.

Umurumda mı Faust,

Mefisto'yla birlikte kayan Faust gök düşemesinde

bir şenlik fişeginc benzeyerek her ikisi?

Biliyorum,

daha trajiktir Goethe'nin uydurmasından
kunduramın çivisi!

Ben

her sözcüğü yeni bir can
yaratıp hızlı,
tenin cümbüşünü kutlayan
altın ağızlı,
bunu bilir, bunu derim hep :
yaşamın en ince tozu
daha değerlidir bütün yapıp ettiklerimden.

Dinleyin!

Bar bar bağırın yeni Zerdüşt
vaaz veriyor
çırpınıp döğünerek!

Biz

bir yatak çarşafına benzeyen uykusuz benzimiz
ve bir âvize gibi sarkan dudaklarımızla,
bizler,
salgının dört bir yana altın ve çamur saçtığı
miskinler kentinin forsaları bizler
Venedik göklerinden daha duruyuz,
arıtılmış içimizi bir yıkayısta güneşlerle denizler!

Ah nasıl gülüyorum

Homerler, Ovidyuslar çağına:
bizcileyin, isten delik deşik
insanlar gelmedi onların toprağına.
Biliyorum,
güneş kararırđı giderek
bir görse ruhumuzun altın yataklarını.

**Dualardan daha etkilidir damarlar, kaslar.
Bize mi düştü zamandan bağış dilemek!
Benim, senin,**

topumuzun elinde tek tek
bu evrenin
dizginleri var!

Dinleyiciler Golgota'sından yükseldi bir ses
Petrograd'dan, Moskova'dan, Odesa'dan, Kiyev'den,
bar bar
bağırıyordu
herkes :
«Haça,
haça gerin onul»

Ama siz,
insanlar,
bana kötülük etmiş olsanız bile
her şeyden daha yakın,
her şeyden daha azızsınız.
Söyleyin öyleyse, gördünüz mü hiç
kendisine vuran eli yalayan bir köpek?

Ben
halkın eğlencesi olsam da şimdi
bir uzun,
bir açık saçık fıkra gibi,
görüyorum kimsenin görmediği birinin
zaman dağlarında yürüdüğünü.

İnsanın dar görüşünün durakaldığı
bir yerde. o dikenli devrim tacıyla
geçip kafasına aç sürülerin
ilerliyor bindokuzyüzonaltı yılı.

Ne var ki ben haberciyim işin başında.
Acı nerdeyse ordayım ben de.
Kendimi çarmıha gerdim
her akan gözyaşında.
Artık her önüme geleni bağışlamam ölsem bile.

Sevecenlik fıskıran gönülleri ateşe verdim.
El koymaktan daha güçtü bu
binlerce, binlerce Bastil'e!

Ve geldi mi
kurtarıcı
ayaklanma gümbürtüsüyle,
siz de ona doğruldunuz mu,
çıkarcacağım
ruhumu,
çiğneyeceğim iyiden iyiye
genişleyip büyüsün diye,
alabilmeniz için kana batmış bir bayrak gibi.

Ne diyedir,
neye yarar
havaya kalkması kirli yumrukların bir bir
gönül açan aydınlıkta?

Geldi o
bir umutsuzluk perdesini sıyrarak kafamda.
o tımarhane düşüncesi.
Ve bir dretnot batıp da boylarken dibi
herkes nasıl fırlarsa ambar ağızlarından
soluklarını kesen kasılmalarla,
Burlük de öyle kayıyordu çılgın gibi.
bir çığlığa dek yırtılıp
gözünün arasından.

Kan yağdırıp sırsıklam kirpiklerinden
çıktı,
doğruldu yerinden,
geldi
ve kalıplı bir adamda az görülen bir yumuşaklıkla
aldı ve dedi :
«Çok iyi!»

Çok iyidir bakışlardan koruması ruhun kendini
kuşanarak sarı bir yelek!

Çok iyidir fırlatırken kendini
giyotinin dişlerine
haykırması insanın
«Van Hutten kakaosu içiniz!*

Ve bu saniye
bir kestane fişegidir,
ağar yukarı;
hiçbir şeye değişmem onu dünyada,
hiçbir...

Sigara dumanından beriye
bir likör kadehi gibi çıkararak
uzanıyordu Severyanın*ın şarap çalığı yüzü.

Nasıl diliniz varıyor kendinize ozan demeye
öyle bir bildircinin boz sesiyle şakıyarak?
Bu gündür,
bir demir muştayla yarmamız gereken gündür
şakkadak
dünyanın kafatasını!

Hep şunu düşünürsünüz siz :
«Dansediyor muyum, dersiniz, kibarca?»
Nasıl da eğleniyorum,
bir de bana bakın bir parça,
ben
ayaktakımından serseri,
kumarbazın üçkâğıtçısı!

-
- * O günlerin gazete haberlerine göre, bir idam mahkûmu, başı kesilmeden önce böyle bağırması, Van Hutten firması da, bu reklama karşılık, onun çoluk çocuğunun bakımını üstlenmiş.
- * İgor Severyanın (1887-1943), Mayakovski'ye göre, yönetici sınıfların beğenisine uygun şiirler yazan bir ozandı.

Sizleri,
ki dalıp gitmişsiniz sırsıklam gönül işlerine
gözyaşı dökerek
kaç yüzyıldan beri,
bırakıp gideceğim sizleri
ve yerleştireceğim büyümüş gözümün üzerine
güneşi monokl benzeri.

Yürüyüp gideceğim dünyada
şık mı şık giyinip kuşanarak en sonu.
güneşten kararmak için ve hayran.
Ve sürüyüp götüreceğim yanımsıra bir buldok gibi
boynunda tasmasıyla Napolyon'u.

Sereserpe uzanacak yeryüzü bir kadın gibi
yakıp kavururken tenini istek
ve nice nesne varsa
canlanacak tek tek
ve fısıldayacak dudakları :
«haspa, haspa, haspa!»

Birdenbire
bulutlar.
en büyüğünden en küçüğüne değin,
kopardılar gökte bir işitilmedik şamata.
sevinip coşması gibi beyaz işçilerin
kudurmuş bir grev ilân edip göklere.

Bir bulutun ardından nasıl da azgın fırladı gök gürültüsü.
sümkürdü koskoca burun deliklerinden nasıl da kabarak.
gökteki surat buruştu bir saniye
yüz buruşturur gibi demirden Bismark.

Ve birisi,
bulutların ağına düşmüş birisi,
uzattı elini meyhaneye ansızın,
el uzatması gibi bir kadının kibarca,

uzanması gibi kibarca
bir top ağzının.

Düşündünüz :
güneştir olsa olsa
şamar atan nazikçe meyhanenin yanacağına.
General Galliffet* mi geliyor yoksa
kurşun yağdırmak için isyancılar kalabalığına?

Çıkarın ceplerinizden, boş gezenler, ellerinizi,
alın bir taş, bir bıçak, alın bir bomba,
ama aranızda varsa elsizi
kafasıyla vuruşsun o da.

İleri, küçük açlar,
küçük köleler sizi,
pisler,
bit dolu çukurda kalakalmışlar öyle!
İleri!
Artık kanımızla boyayacağız bizler
pazartesileri,
salıları her bayram!

Yeryüzü bıçaklar altında anımsasın
maskaraya çevirmek istediklerini!
Yeryüzü,
Roçild'in kendi gözünden esirgediği
o etli butlu kadın!

Bayraklar dalgalansın
dalgalanır gibi anlı şanlı bayramlarda,
Sokak fenerleri, çıkarın, daha yükseklere çıkarın
kanlı yığınının asılan un satıcıların!

---

* Gasten de Galliffet (1830-1909), Paris Komünü ayaklanmasını
(1871) kan dökerek bastıran Fransız generali.

Kükreyerek,
yalvararak,
deşerek
dış geçirmek için adamakıllı
etlerine boş böğrün.

Havada marseyyez* gibi kıpkızıl
titreye titreye gebcriyordu batan gün.

Çılgınlık bütün.

Hiçbir şey yok olup bitecek.

Bastırarak gece,
gebertecek,
yutacak.

Bak :

canımıza okuyor yeniden gece
ihanetle saçılmış avuç avuç yıldızıyla, bak!

Geldi bile.

Mamai* gibi şenlik içinde çöktü
kentin üzerine kıçüstü.

Azev* gibi sinsi ve derin
bu geceyi göz delip de geçemez artık!

Meyhaneler uğrağım oldu, çöküp kuytu bir yerde
ıslatıyorum örtüyü ve ruhumu şarapla.

Köşelerde

görüyorum Meryem'in

yüreğime işleyen gözlerini, yusuvarlak.

---

* Marseillaise, Fransız ulusal marşı.

* Mamai, bir şölende, efsaneye göre, düşman kellelerinden yapılmış taht üzerinde oturan Tatar hanı.

* E. F. Azev (1869-1918), devrime ve devrimcilere karşı savaşmış bir ajan provokatör. Adı zamanla ihanet simgesi olmuş.

Bir ipsizler sürüsünü alaca bulaca, bayağı
bir haleyle taçlandırmak ne diye?
İşte görüyorsun bir daha
Barabbas*m üstün tutulduğunu
sırtında çarmıh taşıyan, maskara edilmiş kişiye.

Ola ki bile bile
katılsam gerektir bu insanlık lapasına
yüzlerimin herhangi biriyle.
Belki
ben
en güzeliyim
senin bütün oğullarının.

Onları,
o sevinç içinde çürümüş olanları
(öyle tez gelir ki ecel)
büyüyecek çocuklar kıl.
Oğulların baba olsun,
kızların doğurgan olsun.

Bilge büyücülerin kır saçıyla ört
bebeklerin başlarını.
Onlardır gelecek olan,
onlardır verecek olan
çocuklara şiirlerimin adını.

Ben kendini makineye, özlü toprağa adanmış ozan
belki de
on üçüncü havari* siyim düpedüz
en beylik İncil'in.

---

* Yahudilerin, İsa'ya karşılık kurtulmasını sağladıkları haydut.

* Mayakovski bu şiirin adını önceleri «On üçüncü havari» koymayı düşünmüş.

Ve gece gündüz
saatten saate
sesim gümbürdedi mi kepazece, uzun uzun,
belki o zaman işte
koklar derim İsa
unutmabeni çiçeklerini rubumun.

Mariya! Mariya! Mariya!

Gireyim içeri, Mariya!
Sokaklarda kalamam artık!
İstemiyor musun?
Beklersin,
beklersin ki yanaklarım sarksın, buruşsun,
tadıma bakmadık kimse kalmayasıya
yavan
geleyim dersin
dişlerim dökülmüş, mırıldanarak
bugün benim ne yaman
«süzme namus» kesildiğimi.

Mariya,
görüyorsun, daha şimdiden
nasıl çöktüğümü, ezildiğimi.

Sokaklarda varsın insanlar
delsinler o dört katlı boğaz ularının yağını,
kırk yılı sürüklemekle bezgin, bunalmış
gözlerini kıssınlar varsın,
sırıtsınlar
hâlâ dünkü okşayışların
bayat ekmeği kalmış
dişlerimin önünde.

Yağmur hıçkırıyor kaldırımlarda,
su birikintileriyle çevrili sırsıklam bir serseri
yol taşlarının ezdiği sokakların cesedini yalıyor
ve külrengi kirpiklerine
evet!—
buzlar halinde sarkan kirpiklerine
evet!—
yaşlar boşalıyor
kapalı gözlerinden olukların.

Yağmurun kocaman ağız yutuyor yayaları
ve kupa arabalarında atletler parıldıyor ardarda :
Gülüyordu adamlar karınları tok,
sırtları pek,
damlıyordu çatlaklar arasından yağları.
Ve bulanık suya kapılıp gidiyordu
kupa arabaları, emilmiş ekmek,
çiğnenmiş eski pizolalar da.

Mariya!

Tatlı bir söz deler mi bir kulağı, tıkadıysa yağ?
Kuş dediğin
öterek yaşar
aç
ve şakiya şakiya.
Bense insanım Mariya,
sıradan bir insan ki
kusar kusmaz veremli gece pis elleriyle tuttu Presniya*.

Beni olduğum gibi ister misin Mariya?
Al beni içeri, Mariya!
Gör, kasılan parmaklarım çingırağını bir demir gırtlak gibi
sıkıyor sanki!

---

* Mayakovski'nin Moskova'da bir süre oturduğu sokak.

Mariya!

Sokakları azgın hayvanlar basmış.
Kalabalığın parmaklarından boynumdaki bütün sıyrıklar.

Gel kapıya!

Aıcm var!

Gözlerimin ortasına saplanmış
baksana, şapka iğneleri!

Aldı beni içeri.

Yavrum benim,
korkma sakın
ıslak bir dağ gibi abanmıştır diye boğa boynuma
karınları terli nice kadın:
korkma yaşam boyu sürüklediğim
milyonlarca büyük, saf aşkla
milyonlarca küçük, pis aşktan sakın.

Korkma sakın,
ihanetin kara gününde
sığınır mıyım bir daha
ben o güzel yüzlerine
Mayakovski'ye tutulmuş kadınların!
Bil ki onlar bir delinin gönlünde
kurulmuş bir kiralıçeler hanedanıydı.

Yaklaş, Mariya!

İster çıplaklığından sıkılıp utanmaksızın,
ister öldürücü bir titreyişle
güzelliğini ver bana öpülmemiş dudaklarının :
ulaşamadık ya mayıs ayına ben de gönlüm de,
bir yüzüncü nisan kaldı ya
geçip giden ömrümde.

Mariya!

Soneler yazsın ozan Tiyana*sına varsın,
erkeğim ben,
bir insanım
tepeden tırnağa etten, kemikten,
vücudunu istiyorum, bir bunu şimdi,
istediği gibi hristiyanların :
«Verin bize
günlük ekmeğimizi bu gün de hadi.»

Ver, Mariya!

Mariya!

Korkuyorum unutmaktan adını
unutuvermekten korkan ozan gibi ben de
çile çekip kaç gece uzun uzadıya
bulduğu bir sözcüğü,
yücelikte Tanrıya eş bir sözcüğü hem de.

Nasıl seveceğim bir bilsen
vücudunu,
tut ki bir asker,
savaşta sakatlanmış bir asker,
işe yaramazın,
kimsesizin biri
kalan bacağı o kadar sever.

İstemiyor musun
Mariya?
İstemiyorsun demek!

Demek
bu gözyaşlarıyla sırsıklam,
zavallı, bitkin

---

* Ozan Severyanlın'ın sevgilisi.

yüreğimi yeniden almam,
götürmem gerek,
nasıl taşırса ağzında
kulübesine doğru bir köpek
ezilen bacağını
bir tren tekerleği altında.

Donatırım yolu yüreğimin kanıyla,
tozlu ceketime yapışır kan çiçekleri.

Kesik başı çevresinde Yahya'nın
bin kez dönen Herodias'a eş
dansedecek yeryüzünü dolanıp güneş
ve bütün yıllarım yarın
bitirince son dansı
yayılacak izlerim milyonlarca kan damlasıyla
evine kadar babamın.

Çıkacağım
(hendeklerde geçmiş nice gecenin sonu),
duracağım yamacına,
eğileceğim
söylemek için kulağına şunu :

Bay Tanrı, dinle!
Nasıl daldırıyorsun bön gözlerini
bulutların bulamacına
sıkılmadan bir kez bile?
Bilirsen gel de seninle
bir dönme dolap yapalım
günah ve sevap ağacına.

Sen olacaksın her dolabın içinde elbet.
Öyle şaraplar sunacağız ki seninle
can atacak şöyle bir dönüşlük ki-ka-pu*ya

---

* O yıllarda pek moda olmuş bir dans türü.

kara gönüllü havari Aziz Peter bile.
Küçük Havva'larla dolacak bizim sayemizde cennet.
Emret!
İstersen bu gece daha
en güzel kızlarını getireyim sana bulvarların
sürü sepet.
Ne dersin ha?

İstemiyor musun?

Sallıyor musun yoksa kıvrıcık saçlı başını?
Çatıyor musun kırçıl kaşını?
Düşünüyorsun :
hani tam ardına düşen şu senin
kanatlı var ya
sevişmeyi bilir mi dersin?

Ben de melek takımındam, öyleyim ben de,
şekerden bir kuzu gibi bakardım ya gözlere,
acıların Sevr unundan yapılmış ince vazolar
bağışlamam artık kısraklara boş yere.

Kadiri mutlaksın sen, iki kol yarattın,
bir- kafa uydurdun
her birimize, peki,
peki ama ne diye acı çekmeden
sevişilmez, sevişilmez, sevişilmez ki?

Seni yüce Tanrı sanırdım ya ben
karacahilin birisin, ufak bir Tanrısın o kadar.

Bak işte eğiliyorum,
çekiyorum çizmenden
o anda bir falçata.
Sizi melek bozuntuları sizi!
Nasıl büzüldünüz cennette kanat kanada,
nasıl kabarttınız korkuyla küçük teleklerinizi!
Senin de, günlük kokusuna batmış senin de hatta
deşeceğim buradan Alaska'ya kadar karnını!

Bırakın!

Tutmayın beni sakın.

Belki yanıyorum,
belki hakkım var,
ama artık yatışmak da elimde değil.

Bakın :

başları uçuruldu yıldızların yeniden,
göğü kıpkızıl tuttu bu kıyımın bir anda kanı.

Hey, sen!

Gök!

Çıkar şapkayı!

Ben geliyorum!

Gök sağır.

Uyuyor evren yine,
yıldız keneleri işlemiş koskoca kulağını
dayamış da pençesine.

c)

Omurganın Flütü

(1915)

ÖNSÖZ

Hepinize birden,
sevenler, sevmiş olanlar,
sığınmış ikonalar mağarasına ruhun,
şarap dolu bir kadeh gibi bir şölende ben
kaldırıyorum şiirle dolu kafamı.

Düşünürüm sık sık —
ne hoş olurdu
bir kurşunla bitirseydim işimi.
Bugün
ne olursa olsun artık
veda konserimi veriyorum ben.

Ey bellek!
Topla beynin salonuna
sayısız sevgilileri dizi dizi.
Gözden göze gülüş boşalt.
Donat gecesini geçmiş düğünlerin.
Gövdeden gövdeye sevinç boşalt.
Unutamasın hiç kimse bu gecemizi.
Flüt çalacağım bugün
kendi öz omurgamla.

1

Geniş adımlarıma dayanmıyor yolların uzunluğu.
Nereye gitsem ki içimdeki bu cehennemle
Hangi göksel Hoffman
tasarlayabilir seni, olmaz olası?!

Sokaklar daralıyor sevinç fırtınasından.
Bayram dışarı salıyor eğlenenleri boyuna.
Dalmış gitmişim.
Katılmış ve sayrı düşünceler sızıyor,
o kan pıhtıları sızıyor kafatasından.

Ben
yaratanım ya bayram eden her şeyi,
paylaşacak kimsem yok bu günü, bu bayramı.
Sırtüstü devrilsem de
çatır çatır kırsam Nevski'nin kaldırımlarında kafamı.

Küfür işledim işte.
Tanrı yok diye uludum.
Ama kızgın uçurumlardan Tanrı
bir kadın çıkardı, tir tir titreten bir kadın
karşısında dağları,
verdi bana, bildirdi buyruğunu :
sev bunu!

Tanrı memnun kendinden yana.
Gök altında, dik bir tepede,

sönüyor yabancı, soluk bir adam.
Tanrı ellerini oğuşturuyor,
bekle diyor bana,
dur hele, Vladimir!

Odur o, ta kendisi,
kim olduğunu bilmeyesin diye sen
odur tasarlayan gerçek bir koca vermeyi sana,
piyanoyu insansı ezgilerle bezeyen.

Yatak odasından içeri dalsam,
istavroz çıkarsam yorganın üstünde,
bilirim ki buram buram
yanık tüy kokuyordur
ve kükürtlü dumanı şeytan etinin.

Bense tan ağarınca dek, buna karşılık,
çırpır dururum dehşete düşüp
sevmek için götürmüş olmalarından seni
ve yontarım çığlıklarımı dizeler halinde
bir kuyumcu gibi, yarı kaçık.

Kâğıt oynamalı belki de!
Çalkalamalı şarapla
inilдейip duran yüreğin gırtlığını.

Gerekli değilsin bana!
İstemiyorum seni!
Benim için her şey bir
biliyorum,
geberip giderim yakında.

Sen gerçekten varsan
Tanrı,
Tanrım benim,
yıldızların halısını sen dokuyorsan,
günden güne büyüyen

bu ağrı,
bu acı bir armağanınsa, Tanrım, senin,
yargıçlık zincirini takın da
sana uğramamı bekle.
Gelirim ben tam zamanında,
gecikmem bir gün bile.
Dinle biraz
ulu işkenceci!
Sımsıkı bastırırım dudaklarımı.
Tek bir çığlık bile çıkmaz
kanatıncaya dek ısırduğım ağzımdan.
Bir kuyrukluyıldıza bağla beni, bağlar gibi kuyruğuna bir atın,
bas kırbacı.
Yıldızların sipsivri uçlarında parçalansın bedenim.

Ya da :
ruhum göçüp de dünyadan artık
çıkınca senin mahkemei kübrâna
şaşkın, suratu asık.
bir darağacı kur bana
samanyolundan,
as bir eşkıya gibi.

Yap aklına geleni.
İstersen atlara bağla beni, kopsun kolum, bacağımlı.
Ellerini, ey hakgözetici, ben kendim yıkayacağım.
Yalnız
—duyuyorsun ya beni!—
al götür başımdan
bana sevgili diye verdiğin baş belasını!

Geniş adımlarıma dayanmıyor yolların uzunluğu.
Nereye gitsem ki içimdeki bu cehennemle?
Hangi göksel Hoffman
tasarlayabilir seni, olmaz olası!

2

Ve gökyüzünü,
unuttu diye maviliğini dumanlar arasında,
ve bulutları, o paçavralar içindeki sığıntıları
tutuşturacağım en son aşkımla,
bir veremlinin yanan suratınca, kızıl sarı.

Sevinçle kapatacağım gürültüsünü
kalabalıkların,
unutanların dirliği, ev bark yüzünü.
Bir çift sözüm var
insanlar!
Çıkın siperlerinizden.
Sonra bitirirsiniz savaşı.

Ama,
Baküs gibi kandan sendeleyerek
bir savaş başlasa bile,
hiç solmaz aşk sözleri.
Sevgili Almanlar!
Bilirim,
sizin dudaklarınızda Goethe'nin
Greten*'i var.

---

* Faust'un kadın başkişisi Margerit'in adının küçültülmüşü.

Fransız
gülümser süngü altında,
dudağında bir gülüşle düşer vurulan havacı,
bir animsasınlar yalnız
ağzının öpüşünü
senin. Traviata.

Bana tad vermez ama
yüzyılların çiğnediği pembe et.
Başka ayaklara kapanın bugün!
Sensin övdüğüm elbet,
süslü püslü
sarışın yosma.

Belki de
bu süngü uçları gibi korkunç günlerden,
ağarınca yüzyılların sakalı,
kalan
yalnız
ikimiz olacağız,
bense kentten kente senin ardında.

Gelin gitmiş olsan da denizaşırı,
saklanmış olsan da gecenin inlerine,
Londra'nın sislerinde seni bulacaktır öpücüklerim yine
sokak lambalarımın ateşten dudaklarıyla.

Aslanların nöbet tuttuğu
yakıp kavuran çöle yaysan da kervanlarını,
senin için
rüzgârın yırttığı kumun altına
sereceğim yanağımın yanan Sahra'sını.

Dudaklarına bir gülüş yerleştiysen,
baksan da —
ne yakışıklı boğa güreşçisi!
Bir anda

kıskançlık salacağım kulübelere,
boğa gözlerimde bir ölüm sisi.

Dalgin adımlarla geçersen bir köprüden
düşünerek —
aşağıda olmak ne iyi;
ben
kemerler altında akan Sen ırmağım,
seni çağırıyorum,
gösteriyorum sana çürümüş dişlerimi.

Tırıs giden atların ateşinde yaksan da bir başkasıyla
Strelka*'yı, Sokolniki*'yi,
yukarılara tırmanıp, ta yukarılara
seni bekleyen ölgün, çıplak ayım ben.

Güçlü kuvvetliyim,
gereklilik duyarlar da
buyruk verirlerse bana
git savaşta öldürt kendini! diye,
senin adın olur
ağzımdan son çıkan ad,
donar kalır bir mermiyle parçalanan dudaklarımda.

Başım taçlı mı ölürüm,
Saint-Hélène'de mi bilmem.
Ata biner gibi binerim yaşamın dalgalarına,
hem evrenin sultanlığına aday olurum
hem
kelepçelere.

Çar olmak düşerse bana,
senin yüzündür

---

* Strelka Leniograd yakınlarında, Sokolniki ise Moskova yakınlarında gezinti yerleri.

güneşsel altınına sikkemin
basıla buyruğunu vereceğim şey
bütün halkına ülkemin.

Ve orada,
solduğu yerde herkesin tundurada,
ırmakla pazarlık ettiği yerde kuzey yelinin
adını oyacağım zincirlere Lili'nin
öpe öpe zindanın karanlığında.

Dinleyin, unutanlar göğün mavi olduğunu, hepiniz,
vahşi hayvanlar gibi
diken diken tüyleriniz.
Bu aşk belki de
son aşkıdır dünyanın,
yanar bir veremlinin kızıl rengiyle.

3

Yıl, gün, tarih, ne varsa unutacağım hepsini.
Tek başıma kapanacağım bir yaprak kâğıdın önünde.
Yaratsın insanüstü mucizesini
acıyla aydınlanmış sözcükler.

Bu gün, içeri girerken,
sezdim —
bir tuhaftı eviniz.
Bir şey saklıyordun ipek giysilerinin altında sanki
ve günlük kokusu yüzüyordu havada.

Mutlusun demek.
Ne de soğuk bu
«pek».
Aklın duvarını devirdi duyulan karışıklık.
Yana yana, ateş içinde, yığıyorum üstüste umutsuzluğu.

Dinle,
neye yarar, anlasana,
saklamak cesedi?
Sal başıma çığ gibi korkunç sözcüğü.
Hepsi bir bana,
kaslarının her biri
ötüyor
bir ses borusunun içindeymiş gibi:
öldü o, öldü o, öldü o.

Hayır,
bir şeyler söyle.
Bırak yalanı!
(Nasıl giderim böyle?)
Gözlerin oyulmuş yüzünün ortasına
iki mezar çukuru gibi.

Derinleşiyor çukurlar.
Yok dipleri.
Günlerin yapısıyla birlikte
çöküyorum desem yeri.
Geriyorum ruhumu bir halat gibi uçurumun üstüne,
sallanıyorum atıp tutarak sözcükleri.

Biliyorum,
eskittin onun sevgisini.
Anlıyorum bu sıkıntıyı sayısız belirtilerden.
Gel, yenile gönlümde kendini.
Yüreğine ten cümbüşünü öğret.

Biliyorum,
değerini bulur kadın.
Ne ayıp,
beklerken
sigara dumanıyla giydirmem seni
Paris'in şık giysileriyle donatmayıp.

Götüreceğim aşkı
geçmiş zaman havarileri gibi
geçirerek binlerce yerden.
Yüzyıllar ötesinde bir taç bekliyor seni
ve o tahta sözcüklerim
bir gökkkuşağı çizdiler ürpertilerden.

Yüzlerce tonluk oyunlarıyla

Pirrus* yengisini kazanan filler gibi,
gümbür gümbür geçiyor dehamın adımları beyninden.
Ama boşuna.
Koparamıyorum seni kendinden.

Sevin,
sevin,
ele geçirdin beni kısıkvrak!
Bugün
öyle kederliyim ki
dar atacağım kendimi kanala değin
suyun sırtaran ağzma sokmak için kafamı.

Dudaklarını uzatıyor yavaştan.
Nasıl da acımasız dudaklar.
Dokundum da buz kesildi her yanım.
Günahlı dudaklarla öpmüşüm gibi
soğuk duvarlarını bir manastırın, taştan.

Kapılar çarpıyor
birbirine.
İçeri girdi adam
sokakların sevinciyle sırsıklam.

Ve ben
ikiye yarılayazdım bir iniltiden.
Bağırdım ona:
«Pekâlâ!
Gidiyorum şimdi!
Pekâlâ!
Sana kalacak hanımefendi.
Pılıpırtı ver ona.

---

* Epir kiralı (M.O. 318-272). 280'de Roma'ya sefer düzenledi. Herakleia'da, ordusundaki fillerden dehşete düşen Roma birliklerini yendi.

ipekler altında semirsin ürkek kanatları.
Gözünü dört aç da uçup gitmesin.
İnci gerdanlıklar bağla taş niyetine
karının boynuna!»

Ah, ne zordu
o gece!
Umutsuzluk kemerini sıkacağım, sıkacağım durmadan.
Hıçkırıklarımla, gülüşlerimle
duvarların ağzı korkudan kıvranıyordu.

Bir tayf gibi yükseliyordu alıp götürdüğüm yüzün,
gözlerinle aydınlatıyordun onu halının üstünde,
tasarlamış gibi yeni bir Bialik*
göz kamaştırıcı bir Sion kiralçesini.

Yüreğim parça parça
o kendimi verdiğimin önünde
dizüstü duruyordum.
Bütün kentlerini
bir bir
yitiren kıral Albert*
armağanlar içinde yüzer benim yanımda elbet.

Güneşin altınıyla yıldızların otlar, çiçekler,
donatın ilkyazla doğanın bütün öğelerini tek tek!
Benim istediğim bir şey var ancak: zehir—
içmek, yalnız dizeler içmek.

Yüreğimde ne varsa
çalıp götüren hırsız, ey

---

* H.N. Bialik (1873-1934). Şiirlerini İbranice yazmış İsrail ozanı.
Şiir kitaplarından birinin Rusça çevirisi 1914'de Moskova'da
yayımlanmıştı.

* 1914'deki Alman saldırısı üzerine Belçika'nın bütün kentleri
birer birer düşmüştü.

Ŗu deli gönlümün iŖkencecisi.
sevgilim. al bu armağanı,
yaratamam belki bundan böyle hibir Ŗey.

Bu günün tarihi Ŗenliklerle donanıp yansın.
Uyansın
haa gerilmeye benzeyen o by.
Gelin görün bir ara —
sözcüklerin ivileriyle
ivilendim kâđıtlara.

ç)

İnsan

(1916)

O bütün günahları bağışlayan, o dünyayı kutsallaştıran güneş avucunu başıma koydu.

Bütün rahibelerin en dindarı gece de örtüsünü omuzlarına koydu.

Öpüyorum sevdamın bin sayfalı incilini.

Acı ve çın çın öten dualar ettim aşka,
ruhum bir başka
gelişi beklerken,
duyuyorum yeryüzü
senin
«Esenlikle git şimdi!»*ni ben.

Gemisinde gecenin
ben yeni Nuh
bekliyorum
aba dalgaları arasında
gelsinler,
gelsinler de beni götürsünler diye,

---

* İhtiyar Yahudi Simeon'un tapınakta çocuk İsa'yı gördükten sonra sevinerek söylediği sözler. (Luka İncil'i, II, 25).

bölsünler diye tan kılıçlarıyla
yeryüzü düğümünü ikiye.
Geliyor tan.
İşte!
Büsbütün açıla yayıla.
Her yere ışıkları girmiş de
tırmalıyorlar her yeri.

Ötüyor büklümleri
ve günler yavaşça kayıyor içlerine
çalkanıp duran bağa kabuklarıyla.

Güneş çağırıyor yine
ateşten voyvodalarını.
Trampet çalıyor tan
ileri,
yeryüzü çamurunun üzerine!
Güneş
unutma sakın
hiç yoktan
çığırkanın
olduğumu.

MAYAKOVSKI'NİN DOĞUŞU

*Çağdaşlarından yüz bulmuş budala tarihçiler şunu yazsın-
lar varsın: «Bu ilginç ozanın hiç de ilginç olmayan, sıkıcı bir ya-
şam öyküsü var.»*

Bilirim
günahkârlar
inlerken cehennemde
adımı anarak yalvarmaz,

inmez Gulgota*nın üstüne perdem de
papaz alkışlarıyla.
Ben efendi efendi yine
giderim içmeye kahvemi
Yaz bahçesi*ne.

Beytüllahm*ımın göğünde
parlamazdı hiç bir işaret,
bozmazdı hiç kimse
uykusunu
mezarlarında
saçları lüle lüle çoban kıralların* elbet.
Size doğru indiğim gün ise
bir umutsuz,
bir kesin,
bir ötekilere benzeyen gündü
ve hiç kimsenin
aklına gelmemiştii kınamak komşu yıldızı
saygısız eksik diye :
«Yıldız,
nedir bu üşenme parıldamaktan?
Kutlamayacaksan eğer
doğuşunu bir insanın
yalnız
şeytan
olmaz mı yıldız
övüp ululadığın?»

Düşünün :
alsak ağların içinden

-
- * Gulgota, İsa'nın çarmıha gerildiği tepe.
  - * Yaz bahçesi, Sen Petersburg'un büyük parklarından biri.
  - * Beytüllahm, Filistin'de İsa'nın doğduğu yer.
  - * Çoban kırallar, çocuk İsa'nın önünde bağlılıklarını bildiren çoban kırallar.

konuşan, ufak bir balığı* dipdiri,
övgüler düzer,
türküler yakarız bütün
bu altından mucizeye.
Ya ben nasıl göklere çıkarmam
kendimi,
inanılmaz bir harikaysam
baştan aşağı,
anlaşılmaz
koskoca bir mucizeyse
davranışlarımın her biri.

Bakın ne güzel,
bakın da hayran olun her yandan
bu beş kat ışıltıya.
Bunlara «el» derler işte.
Harika bir çift el!
Bakın görün :
oynatabiliyorum sağdan sola,
soldan sağa.
Bakın görün :
seçebiliyerum
en güzel boynu
sarılıp delanmağa.

Açan
çekmecesini kafatasımın
görür kıvılcımlar saçan
eşsiz bir aklı.
Var mı dersiniz
elimden gelmeyen şey?
İsterseniz
yaratabilirim de
yeni bir hayvan.

---

* Slav mitolojisindeki altın balık. Puşkin'in «Balıkçı ile küçük balığın masalları»nda geçer.

Hem de iki kuyruklu.
üç bacaklı.
Beni öpen
söylemez mi ki
var mı, yok mu
tükrüğümden daha tatlı bir içki?

Ayrıca
eşsiz bir dil var bende
kıpırmızı.
Bir bağırırsam «ha-ha-ha» diye
yankılanır sesim yükseklerde, çok yükseklerde.
Bir bağırırsam «HA-HA-HA»
iner usul usul süzülüp
ava çıkmış ozanın şahini gibi
alçaklara perde perde.

Ne söyleyeyim daha!
En sonra da
dönüştürebileyim
diye kışları
yaza
ve şaraba suyu.
yeleğimin yünü altında
duyulur çarpışları
ufacık, eşsiz bir yumrunun.
Sağa vurması — bir evlenme,
sola vurması — titreyen seraplar bunun.
Gene kimi örtmem gerek
aşk uğruna benim?
Kim tekmelemeye gelecek
sarhoş,
geceyle maskeli, kim?

Bir çamaşırhane.
Çamaşır yıkayan kadınlar.
Çok insan, çok ıslaklık.

Sabun köpüklerinden de ne zevk alırlar?
Bakın bakın,
yağlı kırkayaklar kayboldu artık!
Peki bunlar da ne?
Gök ve şafak kızları mı?

Bir ekmekçi fırını.
Bir ekmekçi.
Ekmek pişirmeye çalışır.
Nedir bir ekmekçi?
Una bulanmış bir sıfır.
Tam o an
örülen ekmekler
oluyor mu sana bir keman!
Keman çalıyor ekmekçi.
Her şey ekmekçiye sevdalı.

Bir kunduracı dükkânı.
Bir kunduracı.
Bir sefil birikinti.
Üç beş çivi daha
çakması gerek
bir çizmeye şimdi.
İşe bakın siz :
harp gibi açılıyor çizmenin konçları giderek,
başında da bir taç kunduracının.
Usta ve şen
bir prenstir şimdi o.

Görün beni işte
bir bayrak gibi yükselmiş yüreğimle.
Akıl almaz mucizesi yirminci yüzyılın!

Ve uzaktan, efendimizin mezarından hacılar gelmekte.
Müminler ayrıldı da boşaldı eski Mekke.

MAYAKOVSKI'NİN YAŞAMI

Böğürmelerimle telaşa düştü büyükler, bankacılar, nazırlar.

Ortaya çıkıyor
yaldızlı
zırhlar.

«Yürekse her şeyin başı
ne demeye,
ne haltetmeye topladım
paracıklarım, sizi ben?
Nerden geliyor bu çalım.
kim bu hakkı veren?
Kim temmuz havasına çeviren her günü?
Kapatın gökyüzünü telgraf telleriyle!
Sokaklarla kıvırın yeryüzünü!
Kim ki övünmüştür
elleriyle,
tüfek verin!
Okşadığı mı var onu sıcak günlerin?
Hepsi olsun
kirpi gibi
dikenli.
Kırletin dilini ağız dalaşlarıyla onun!»

Yeryüzü ağılına kapatılmışım nasılsa,
boyunduruğunu sürüklüyorum günlerin.
Beynimin içinde
dörtmala at sürüyor
«yasa».

Yüreğimi bir zincir sıkıştırıyor :

«din».

Yarı ömür geçti bile, elden ne gelir.

Fenerler gözetliyor beni her yerde, fenerler bir bir.

Tutsağım çoktan beri.

Kurtaramaz beni hiçbir şey;

yok olası yeryüzü tutuyor beni prangasında.

Yetse de yıkayıp arıtmağa sevgim sizleri

gönlümün okyanusu çepçevre evler arasında.

Bağırıyorum...

Duyduğum da

hep anahtar gürültüsü!

Zindancının sırtarması.

Fırlatıyor önüme

bir ışığın ucunda

çürümüş bir et parçası.

Sırıttıyorlar :

«oh, oh!»

bense başıboş dolaşıyorum işte

ateşler içinde, sayıklayarak.

Gümbürdüyor yeryüzü güllesi

ayağıma zincirlenmiş de.

Gözlerimi anahtarla kapattı

altın

Bir körü kim tutar elinden?

Sonsuzluğa dek

ben

kapatılmışım demek

saçmasapan bir serüvene!

İşte başkaldırıyor

bağimli suçlunun esin perileri.

Yere batsın yüce varsayımların yükü!

Sizler, Brem*'in uydurduğu
tavuslara inananlar,
sizler, bitki uzmanı kuşkafalıların zırvaladığı
güllere inananlar
iletin, e mi,
kuşaktan kuşağa
benim bu eşsiz yeryüzü betimlememi.

Meridyenlerden
ve atlas kemerlerden fışkırıp
köpük köpük
çınlamada altın kasırga :
franklar,
dolarlar,
rubleler,
kuronlar,
yenler,
marklar.

Boğuluyor içinde her şey, kemanlar, tavuklar, atlar, cinler
ve filler
ve yaşamın ıvır zıvrı.
Burun deliklerini
ve boğazı tıkıyor
bu yapışkan gürültü.
«İmdat!»
Bu inilti bile çıkamıyor dışarı.

Ve ortada
kımıltısız, büyük bir ada,
çiçekli halılardan yapılmış.
İşte orada
yaşiyor o benim
her şeyin efendisi

---

* Alfred Edmond Brem (1829-84) Alman hayvanbilimcisi ve gezgini.

hasmım,
yenilmez düşmanımın ta kendisi.

Zar yok çoraplarından daha ince.
Şık pantolonları en göz alıcısından yollu kumaşın.
Alaca bulaca renkli
kıravatına gelince,
kalın mı kalın boynundan sarkıp
kümbetine sürünüyor işkembesinin.

Ölüyor inşanoğlu çevrede.
Ama yükseliyor göğe bir orman gibi
kutlamaya
ululuğunu :
Yaşa!
Bravo!
Aferin!
Hurra!
Viva!
Hoh!
Hosanna!
Maşallah!

Peygamberlerin gücüne verirler yıldırım.
Aptallığa bak!
Ama o
okumuş Lokke*yi
hem de pek hoşlanarak!
Üzerinde işkembesinin
gülüşü
ışıldatıyor,
çınlatıyor kösteğinin zincirlerini.

---

* William John Lokke (1863-1930), romanları mutlu sonlarla biten İngiliz romancısı.

Tutulur
dilimiz
şu Yunanlının eserine bakınca.

Düşünürüz :

«Kim
nerede,
ne zaman
yaptı bunları?»

Ama
kendisidir ısmarlayan merhum Fidyas'a :
«Kadınlar istiyorum
etli butlu,
mermerden.»

İyi bir bahane
dört saat :
«Canım bir şeyler yemek istiyor
köleler, yine!»
Onun acar ahçısı
tanrı da
sülün eti pişirir efendisine
kille.

Gerinir
bir dişiyi okşadıktan sonra da.
«İster misin
stoklarımdaki en umulmaz yıldızı bile?
Bu arada
onun için
bir sürü Galile
teleskop gözleriyle araştırırlar göğü.

İmparatorlukların altın dansasını sarsıyor devrimler,
çoban değiştiriyor insan sürüleri,
ama
gönüllerin taç giymemiş sultanı
senin kılını bile kıpırdatmıyor hiç bir ayaklanma.

MAYAKOVSKI'NİN TUTKUSU

Duyuyor musunuz?
Duyuyor musunuz bu at kişnemelerini?
Duyuyor musunuz?
Duyuyor musunuz otomobillerin ulumasını?
Bunlar
yılanmaya giden kentlilerdir Onun bereketinde.

Bir insan bataklığı tüm.
Sürüklüyor beni kalabalık
rasgele bir yere
şaşkın, süklüm püklüm.
Dizginlere asılıyorum bense,
eteklere,
etekliklere.

Bu gördüğüm de ne?
Sen misin?
Oraya mı götürüyorlar?
Yalan, zındıkça bir küfür!
Gözümün bebeğini kan bürümüştür
kızıl feneri gibi
kerhanelerin.

Niçin sen ama?
Dur!
bildiğim daha tatlı zevkler var!
Ulu ormanında kirpiklerin yok bir kıvılcımda.
Dur!
Geçti gitti bile...
İşte oralarda, başı başlar üstünde.

Işıldıyor kafatası,
bir kundura dense yeri,

dazlak,
pırıl pırıl cilalı deri.
Ancak
son boğumu üstünde
yüzük parmağının
üç pırlanta yanında
bir iki tüy var
dikilmiş.

Yaklaşıyor yosma, görüyorum.
Eğiliyor öpmek için elini.
Dudakları fısıldıyor
küçük tüyler arasında
birine «küçük flütüm» deyip,
birine «küçük bulutum*»,
üçüncüsüne de
işitilmemiş, ünlü bir ad vererek
yaratmakta olduğum.

MAYAKOVSKI'NİN GÖĞE ÇIKIŞI

*Ozanım ben. Hani çocuklara belletirsiniz ya: «Güneş pe-
linler üstünden doğar stepte». Sevilen kadının başıdır aşk ya-
tağında, bu küçük tüyler arasında beliren.*

Ok fırlatıyor o gözler.
Sil gözlerinden bu gülümsemeyi.
Yüreğin isteği tabanca,
gırtlak usturayı özler.
Büyüyor gönülsemem tutarsız ve şeytanca
bir sayıklamaya gömülüp.

---

* Küçük flüt ve Küçük bulut, Mayakovski'nin Omurga'nın flütü
ve Pantolonlu bulut adlı uzun şiirlerini simgeliyor.

Geliyor ardımdan kadın,
suya doğru çekiyor beni,
ya da eğimine doğru damın.
Ortalıkta kar.
Kar veriyor baskın.
Kıvrılıp donarak,
aynanın üzerine
yeniden

düşüp konarak,
kıvıltısız bir zümrüt gibi.
Ruh ürperiyor
aynaların eline düşüp,
kaçmasına yok bir olanak.
Ve büyülenmiş
bir adam gibi zor
arşınıyorum Neva rıhtımlarını.
Yürüyorum,
bir de bakıyorum hep aynı yerdeyim,
kaçmak istesem de
boşuna.
Burnumun dibinde bir ev beliriyor,
donmuş pencereler ardından
çekiliyor şiş karınlı bir şafak.

Orası!

Bir kedi miyavlıyor acı acı,
tütüyor yanarak
bir idare lambası.
Bir zili çalıyorum.
Eczacı!
Eczacı!
Asılıyorum bacaklarımın direklerine.

Büyüyor düşüncelerim,
birbirine dolanarak

geyik
boynuzları.
Gözyaşlarım ıslatıyor
yerde buzları.
Anıyorum o yitik
cennetimi, yere yatıp boylu boyunca.

Eczacı!
Eczacı!
Nerde diner,
neyle diner
yürekteki
bu onmaz acı?
Gökyüzünün sınırsız ovalarında,
çılgınlığında Büyük Sahra'nın,
çölün o kupkuru deliğinde
kıskançlara yer var mı peki?
Kavanozların ne sırlar saklar?
Bilirsin yüce tüzeyi.
İzin ver şuna
eczacı :
fırlatayım ruhumu
hiç üzülmeyen
gök boşluğuna.

Uzatıyor bana gereken:
Bir kafatası.
«Zehir».
İki de çapraz kemik.

Benim için mi bu?
Ölümsüzüm ben ama,
benzemem başka müşterilere!
Gözlerim kör,
konuşmam yok,
aklım örtmüş kapısını bir kere.
Ne bulur
içimde

parçalamaya
benim bu zehir?

Azbuçuk anlıyor zavallı.
Meraklılar doluşuyor pencerelere,
dimdik oluyor saçlar.

Birdenbire
Dükkânın ortasında yüzmeye başlıyorum.
Tavan açılıyor kendi kendine.
Çığlıklar.
Gürültü.
«Evin üstüne vardı bile!»
Süzülüyorum yukarda enikonu.

Batan günde
kor kesilmiş bir odun gibi kilisenin haçı.
Aşıyorum onu!
Ormanın üstünde
çığlık çığlığa kargalar.
Onları da aşıyorum.

Sözde çırağım daha!

Bütün bildiklerimiz, bütün öğrendiklerimiz
hiçlik kırıntısı,
fiziği, kimyası, gökbilimi hep saçma!
Bir istemek yetiyor ama,
ben de süzülüyorum
arasında bulutların.

Dilediğim yere gidebilirim şimdi!
Her yere.
Baladların şiirsel çamurunu çalkalayın da
türküsünü yakın şimdi, türküsünü yakın
Amerikan ceketli,
cilalı sarı papuçlu
yeni şeytanın.

MAYAKOVSKİ GÖKTE

Geldik bile!

Konuyorum bir bulutun üstüne,
yükümlüyorum
işlerimle
ve yorgun bedenimle bulutu.

Gönülaçıcı bir yer, ilk kez geldiğim.

Bakıyorum sağına soluna.
İşte
iyice yalanmış bir yüzey,
öve öve bitiremediğimiz gök.

Görürüz enine boyuna!

Bir kıvılcım,
bir parıltı,
bir ışıldama
ve
bir gürültü —
ya da
ruh gibi bir şeyler midir
ki usul usul kaymada.

«Kadın oynaktır, değişir...»*

---

* Verdi'nin Rigoletto operasından bir arya: *La donna è mobile*.

Burada,
gökkubbede
müziğini dinlemek Verdi'nin!
Yarığından bir bulutun
bakıyorum gizli gizli
şarkı söyleyen meleklerle,
öyle sevimli, dingin,
öyle yollu yordamlı yaşayan meleklerle.

İçlerinden biri çıkıp
tatlı tatlı bozuyor
uykulu dilsizliğini :
«Hoşunuza gitti mi
Vladimir Vladimiroviç
bu sonsuzluk, uzayıp giden?»
Aynı tatlılıkla karşılık veriyorum :
«Sevmez olur muyum hiç
bu hoş sonrasızlığı ben!»

Önce sinirleniyor adam :
ne bir köşe var
kendine,
ne çay,
ne içerken okunacak gazete.
Yavaş yavaş alışıyorum gök törelerine.
Yeni gelenler oldu mu
bakmaya gidiyorum ötekilerle birlikte.

«Ne! siz misiniz!»
Sevinçle kucaklaşıyoruz ikimiz.
«Merhaba, Vladimir Vladimiroviç!
«Abraham Vasiliyeviç, merhaba!
Şanına yaraşır
bir ölümle geldi mi
bu ölü buraya acaba?»

Ne ince şakalar, değil mi?

Çok hoşuma gidiyor bu iş,

iyice tadını çıkarıyorum
hep kapının dibinde kalıp.
Bir bakıyorum eşikte
ölü tanıdıklar belirmiş,
yanıma alıp
gösteriyorum burçlara varan yokuşu,
o gözahçı süsünü dünyaların.

Bütün olayların merkez istasyonu,
bir düğmeler, manivelalar, levyeler kumkuması.
Burası
—dünyalar eriyip gidiyor tembel tembel—
burası
—daha güçlü, daha hızlı çeviriyor bir sürü el.
«Böyle dönmeli hep —budur istedikleri—
dünya batıp gidinceye dek.
Nedir anlamı bunun?
Kanla sulamak mı yeryüzünü?»
Canı cehenneme topunun.
«Gülüyorum telaşlarına, öfkelerine.
Sularlarsa sulasınlar,
bana ne?»

Olabilecek bütün ışınların baş ambarı.
Sönmüş yıldızların atıldığı yer.
Eski bir taslak,
—kimbilir kimden kalmış—
balinalarla ilgili, yarım kalmış bir tasarı.

Burada herkes ciddi.
Herkesin işi başından aşkın.
Kimisi bulutları ütülüyor,
güneşin fırınına besliyor kimisi.
Her şeyde korkunç bir uyum
yatkın,
rütbe sırasına göre.
İtişip kakışan yok.
Daha ötesini de gerektirmiyor bu durum.

Önce homurdandılar bana karşı.
«Aylak, boşgezenin biri!» dediler.
Ama yürektir bence her şeyin başı.
Yürek ne gezer gövdesi olmayanlarda?
Ben de şunu ileri sürdüm :
«İstemiyorsanız siz burda beni,
bir kenarda
güzelce uzanıp
üzerinde bir bulutun
oradan seyredelim olan biteni.»

«Ama pek yakışık almaz bu dedikleriniz.»
«Ya, öyleyse bana siz bir şeyler öneriniz.»

Körükler iç çekiyor zaman fırınında,
bitmiştir hazırlığı
bir
yeni yılın.
Yılların öd patlatan çığı
geçmektedir
gümbürtülerle.

Sayıya vurmuyorum haftaları.
Bizler ki
zaman kadrana kapatılmışız,
aşkı neden bölmüyoruz günlere peki,
değiştirmiyoruz sevilen adları?

Büyük bir durgunluk.
Serilmişim
ay ışınlarının dibine,
içim yatışın diye düşlere eğilmişim.
Bir güney plajında yatmışım desem yeri.
Ama daha bir uyuşuk, daha bir sersem.
Aşıp gidiyor her dem
beni okşayışlara gömerek
başımın üstünden sonsuzluk denizleri.

MAYAKOVSKI'NİN DÖNÜŞÜ

1, 2, 3, 4, 8, 16 yıl, binlercesi, yüzbinlercesi.

Ayağa kalk!

Yeter!

Güneşe bak!

Böyle dilsiz, böyle miskin yatmak da neyin nesi?

Mırıldanıyorum uykulu uykulu :

«Bu böyle ne kükremesi?

Yüreğimi yerinden oynatmağa yeltenen de kim?»

Sabah mı,

akşam mı?

Göklerin solgun aydınlığı hep o bildiğim.

Nice,

nice

nice yüzyıl geçti gitti

günlerin uzaklığında parçalanıp toz olmaya.

Saman yoluna göz gezdirince

belki diyorum

kırçıl sakalım yayılmıştır uzaya.

Düşüyor bir sürü yıldız.

Gözlerimle izliyorum.

Yeryüzüne doğru

gitmede

bu hız!

Unutulmuş istekleri canlanıyor gönlümün
ve hasta
beynim
düş yapıları kurmakta.
—Şimdi
yenidir elbet dedim
ne varsa yeryüzünde.
Ağırlıklar takınır köyler mis kokulu baharla bütün.
Kentler pırl pırlıdır elbet.
Al yanaklı bir ailenin türküsü duyulur bu mutlu günde.

Büyüyor özlemim.

Özlemim gitgide daha sert, daha yaman.

Gözcü bir sis yükseliyor görmeyim,
bir bulut geçmesin öteden,
beliriyor sanıyorum
zaman zaman
bir yerlerden yeryüzü.

İyice kendimi verip
arıyorum
dünyayı
öteki noktalar arasında.

İşte, işte!

Diktim oraya gözümü.
Seziyorum denizleri,
kartal sesi içindeki dağları.

İşte orada babam.
Hep bildiğim gibi, hiç değişmemiş adam.
Daha ağır işitiyor kulakları yalnız,
biraz da aşınmış

kolcubaşı ceketinin
dirsek bükümü.

O da sinirli.
O da gözlerini dikmiş
toprağa.
Neler geçiyordur kafasından kimbi
Mırıldanır kendi kendine :
«Belli geldi Kafkasya'ya
bahar dönemi.»

Ruh sürüleri de
duyuyor
sıla özlemi.

Kentli haydutun öfkesi çınlıyor kaba kaba.

Baba,
canım sıkılıyor!
Canım sıkılıyor, baba!
Ozanların aptalını çekermiş gök
yıldız nişanlarının
iğneleriyle!
Ne yatarsın kendini papaz cüppeleri gibi,
tutarsın kendini bir kardinale eş?
Yaladığın yeter uykulu ışınlarını.
Düş arkama!
Ayaksız mı böyle yalnız?
— Demek kirletecek şeyin yok senin?!
Yeryüzü çamurunda gereği yok demek çizmenin?

Bırakın örmeyi
yıldızlar
çevresinde
yeryüzünün
işkence tacını!
Onlarsa yıkıyor kan renginde batan günün.

Kanadını parıldatan
kim ötede bilmiyorum
yakınında yeryüzünün.
Olmasın ağaran tan?
Dur!
Bu yol benim de yolum.

Kimi uzanıyorum kuyruklu yıldız gibi,
kimi ebemkuşağınca büzülüyorum.
Yay biçimleriyle bu oyun da ne?
Nedir kıvrılışlarındaki iç daralması?

Kuleler,
kuleler gösteriyorum
dünyaya, kuleler ki
inanılmaz bir hızla geçer.
Çoktan beri
başboş ruh düşünüyor
eski
günleri.
Görüyorum avuçlarını
kentlerle dopdolu
yarımkürelerin.

Kulak ayırt ediyor bazı sesleri şimdi.

Tam yolla!

«Günaydın nine!»
Kaydım asfalt üzerine.
Dikildim.

Alışılmamış gücünden şaşırıyor herkes
bu gök yolcusunun.

Bir sürü ses :
«Bakın bakın,

dam aktaran bir adam
çatıdan düştü.
Herifin şansı varmış!
Ekmek parasını çıkarmak çok zor.

Kalabalık
itiş kakış
uğultulu gününe dalıyor
işlerinin tasmayla artık.

Ah! öyle bir gırtlak
olmalı,
olmalı da daha beter,
daha korkunç bir kükreme salmalı
kentın gürültüsünü bastırmak için.

Sokakların çılginca koşusunu kim durduracak?
Trenlerin yeraltı çilesini kim çözebilir?
Kim durduracak
havaya kapkara is salanları,
ki delip geçer her uçak
o dumanları!

Ekvator boyunca
Şikago'lardan
Tombov'lara değin
yuvarlanıyor rubleler.
Herkes kovalıyor onları
boyunları gergin,
çığneyerek uçtan uca
dağları,
denizleri,
yolları.

Yönetense hep aynı dazlak,
hep aynı görünmez varlık onları,
yeryüzünde kankan dansı oynayan büyük efendi,

Kimi bir düşünce kılığına bürünüp,
kimi şeytan,
kimi de bulutlar arkasından parlayan tanrı.

Susun artık filozoflar!
Bilirim niçin
—bırakın tartışmayı—
niçin verilmiştir onlara yaşam.
Koparmak
ve yok etmek için
takvim yapraklarını.

Acımak mı onlara?
Onlar bana acır mı?
Bulvarlar, bahçeler,
dış mahalleler
yedi yuttu beni.
Burda antikacı var mı?
Gösterin bana!
Almak istiyorum bir hançer.

Ne güzel
duymak yaklaştığını
öç saatinin.

MAYAKOVSKİ YÜZYILLARDA

Nereye gidiyorum,
niçin hem?
Koşuyorum her yöne
insan kalabalığının
uğultusu arasında
döne döne.

Petek pencereleri dolaşiyor gözlerim,
güçtür onlara
temmuz,
yabancı, tiksiniç.

Söndürdü kent
camlarını, camekânlarını bu ara.

Yorgun ve başı düşük.

Yalnız işte
batan güneş, o kanlı kasap
bulut cesetlerinin karnım deşmekte.

Sürüklenip gidiyorum.

Masalsı bir köprü.
Çıkıyorum üstüne
ve garip bir coşkunlukla bakıyorum yukardaki.
Oradaydım, iyi anımsıyorum yeri,
Tam bu parıltıydı gördüğüm.
Buydu
öyleyse
Neva dedikleri.

Bir kent vardı burada,
fabrika bacalarının tüten ormanına batmış

çılgın bir kent.
Ve bu kentte
nerdeyse başlayacak
elbette
soluk
ve camsı geceler.

Temmuzun ölümü.

Mayakovski, F: 8

Kor kesilmiş bembeyaz, yok artık gecesi.
Kaçıyor ağzından sayıklamaları fısıltularla.
Kimi bir hasta arabasının haçı geçmede,
kimi duyulmadan bir el ateş sesi.
Ve yeniden
sessizlik.

Bir evin üstünde
ha düştü ha düşecek saçaktan
ışınlar arasında yürüyorsun, görüyorum,
bunları bir güzel demetliyorsun.
Ben elimi uzattığım an
kaçıverdin burnumun dibinden sis gibi.

Oradayım yine
taş kesilmişcesine.

Dağıldı geceleyin aylak gezenler,
teninin dokusunu duyuyorum sanki,
soluğunu sanki,
sesini sanki,
ansızın yeniden
hortladın sanki.

Kaçıp gidiverdi büsbütün,
kurtuldu havanın incecik bağlarından.
Gitgide
—yapayalnız—

eridi bir topluluğun içinde.
Dirilen yüreğim titredi ağırdan ağırdan.
Tanıdı beni yeryüzü işkenceleri.
Çok yaşa
deliliğim
çok yaşa!

Ne iyiydi lambalar böyle

sokak ortalarına dikilmiş.
Evler de öyle.
Bir de
bu kabartma at kafası*,
üzerinde
girişin.

«Jukovski sokağı mı bu sokak
yolcu?»

Yüzüme bakıyor
nasıl bakarsa bir çocuk bir iskelete,
kocaman açılmış da gözleri;
savuşmak istiyor elbette.

«Mayakovski sokağı derler bu sokağa bin yıldan beri.
Canına kıydığı yer burası işte sevgilisinin kapısında.»
Kim?
Ben mi? Canıma mı kıydım ben?
Lafa bak!
İnce ince oy sevincini, işle yüreğim!
Uçuyorum
pencereye doğru.
Gök alışkanlığı, ne olacak.

Pencere yukarda.
Yükseliyorum kattan kata.
Pencere perdeyle örtülü.
İpeğin ardından seçtim,
oda
bildiğim oda benim.

Bin yıl geçmiş aradan, kalmışsın yine gencecik.
Uzanmışsın

---

* Lili Brik'in Leningrad'da, Jukovski sokağındaki 7 no. lu evinin
cümle kapısı üstünde kabartma bir at kafası varmış.

ışıldayan aydan mavileşmiş saçlarıyla.

Bir an...

Ne var ki

ay

saçsız bir pembelik.

Sonunda geldim.

Uyuyorlar daha.

Elim

sıkıyor hançeri.

Kayarak

bir göz atıyorum içeri

ve başlıyor bende aşk

yeniden,

aşk

ve acıma.

Merhaba!

Elektrik yanıyor.

Yuvalarından uğramış iki çift göz.

«Kimsiniz siz?»

«Kim olacak, Nikolayev'im,

mühendis.

Bu ev de kendi evim.

Peki ama siz kimsiniz?

Ne diye karımı tedirgin ettiniz?»

Başka bir oda bu

titreştiği sabahın.

Çırpıntılı dudak uçları

ve çırpıplak gövdesiyle

yabancı bir kadın.

Dar attım kendimi dışarı.

Tüylü,
kocaman,
canı yanmış bir gölge gibi
iniyorum ay ışığı örtülü
duvardan aşağı.
Kiracılar koşuyor savurarak geceliklerini.
Taşlara çarpıyorum küt diye.
Kapıcı bir köşede sıkıştırıyor beni.
«Nereye gitti yoldaş
kırk iki numaradaki kadın?»
«Bakarsan söylentiye
fırlatmış pencereden kendini
erkeğe doğru.
Yatarlarmış
sarmaş dolaş.»

Nereye gitmeli şimdi?
Ne çıkarsa bahtımıza,
ha kır, ha deniz.
Nasıl isterseniz!
Tralya-ya, dzin-dza,
tralya-ya, dzin-dza,
tralya-ya-ya.

Boynumda ışıkların akan düğümü sımsıkı,
sürükleneceğim kavrulan yazda!
Şakırdayacak ellerimde
kelepçeler gibi tıpkı
aşk yüzyılları.

Yok olacak her şey.
Hiçliğe dönüşecek.
Ve devindiren varlık
yaşamı
son ışığını kullanacak
son güneşin artık
karanlığına karşı gezegenlerin.

Daha sert,
daha keskin
acım sürececek yine,
bense kalakalacağım
gömülüp alevlerin içine
sönmeyen odun yığnında
yasak aşkın.

SON

Yeniden toplanıyor
sonsuzluk
cezaevine
serseri!
Hangi göğe doğru gitmeli,
hangi yıldıza doğru gitmeli yine?

Altımda
yeryüzü,
o binlerce kiliseli
yeryüzü başladı
ölüm duasına.

d)

Ben, Kendim

(1922-1928)

KONU

Ozanım ben. Şiire verdim kendimi. Bu nedenle yazıyorum. Sevmem, kumarcılığım. Kafkasya'nın güzellikleri — bütün bunlar sözcüklerin birikip dibe çökmesinden sonradır.

BELLEK

Burlük, «Mayakovski'nin belleği. derdi. Poltava yoludur, herkesin bir galoş bıraktığı.» Ama kişileri de, tarihleri de anımsamıyorum. Aklımda kalan. Doriyan'ların 1100 yılında bir yere göç ettikleri. Olay önemli olmalı, ama ayrıntıları gelmiyor aklıma. Oysa «Pavlovsk'daki 2 Mayıs Çeşmeler işi» orta çapta bir olaydır elbette, anımsanınca. Ben de bunun için yaşadığım yıllar arasında canımın istediği gibi yüzüyorum.

EN ÖNEMLİSİ

7 Temmuz 1894'de doğdum (ya da 93'de — annem'in düşüncesiyle babamın kütüğe geçirttiği kayıtlar birbirini tutmuyor.) Her neyse, daha erken değil. Doğum yeri: Bağdadi köyü, Kutays ili, Gürcistan.

AİLE

Baba : Vladimir Konstantinoviç (Bağdadi'de orman kolcusu), ölümü 1906.

Ana : Aleksandra Aleksevna.

Kızkardeşler : a) Lyuda,

b) Olya.

Bir de Aniyuta teyze. Görünüşte başka Mayakovskiler yok.

İLK ANI

Resimle ilgili kavramlar. Yer belli değil. Kış. Baba Vatan dergisine abone olmuş. Vatan bir «mizah» eki. Konuşma konusu o. Maskaralıklar bekliyoruz. Babam, dilinden düşürmediği (Allons enfants de la par quatre*) söyleyerek geziniyor. Vatan gelmiş. Alıyorum, açar açmaz da (resmi görünce) bağırıyorum : Amma da gülünç! Bir amcayla bir teyze öpüşüyorlar!» Güldüler. Daha sonra, ek gelmişken ve gülme sırasıyken, baştan anlıyorum ki güldükleri benim. Mizah ve resimler konusunda görüş ayrılıklarımız böylece ortaya çıkmış oldu.

İKİNCİ ANI

Şiirle ilgili kavramlar. Yaz. Bir alay çağrılı. Kocaman, yakışıklı bir öğrenci — B.P. Glukovski. Resim çiziyor. Meşin ciltli büyük bir defter. Kâğıdı parlak. Kâğıdın üzerinde de pantolonsuz, kocaman bir adam (belki de yapışturma), bir ayna önünde. Adamın adı «Yevgenonyegin**». Boriya da kocaman-

---

* Bu şarkı dizisinin aslı şöyle: *Allons enfants de la patrie* (Haydi vatan çocukları). Tri Rusçada üç demek. Baba Mayakovski *patrie* (vatan) sözcüğünün sonundaki tri hecesini çıkarıp yerine *quatre* (dört) sözcüğünü koyarak sözcük oyunu yapıyor. (Ç.n.)

** *Yevgeni Onyegin*, Puşkin'in ünlü şiiri. (Ç.n.)

dı, resim yapan adam da kocamandı. Her şey besbelliydi. Boriya idi bu «Yevgenonyegin». Bu inancı üç yıl çıkarmadım kafamdan.

ÜÇÜNCÜ ANI

Günlük kavramlar. Gece. Duvarın ardında, annemle babam arasında bitip tükenmez bir fiskos. Bir piyano konusunda. Gece uyuyamadım. Bir tümce kafamdan çıkmıyordu. Sabahleyin atıyorum önüne : «*Taksitle* demek ne demek baba?» Açıklama pek sevindiriyor beni.

KÖTÜ ALIŞKANLIKLAR

Yaz. Karmakarışık, bir alay çağrılı. Doğumgünü topluluğu. Belleğimle öğünüyor babam. Manzume ezberlemeye zorluyorlar beni her bayram için. Babamın doğumgünü eğlencesi için de şunu anımsıyorum :

*Birgün soydaş dağların
kalabalığı önünde...*

Öfkelenmiştim bu «soydaş»lara, bu «kaya»lara. Bilmiyordum neyin nesiydiler, ömrümce de onlarla karşılaşmadım, fırsat elvermedi. Sonra sonra öğrendim ki «şairane» bir sözmüş bu, usul usul nefret etmeye başladım bu türlü sözlerden.

ROMANTİZMİN KÖKLERİ

Sağlam anımsadığım ilk ev bir kaç kat. İlki bizim. Zemin kat küçük bir şarap işliği. Yılda bir üzüm *arba**ları. Eziyorlar üzümü. Yiyorum. İçiyorlar. Gürcistan'da, Bağdadi'ye yakın pek eski bir kalenin arazisi burası. Kale bedeninin dik açısı-

---

* *Arba*: Kafkasya'da kullanılan iki tekerlekli araba.

na yaslanıyor kale. Bedenin köşelerinde, toprak için, inişte toprak iyice çığnenmiş. Bedenlerde mazgal delikleri. Bedenler ardında hendekler. Ormanlar ve çakallar hendeklerin ardında Ormanların üstünde dağlar. Büyüyordum. En yükseğe tırmanıyordum. Kuzeye doğru dağlar küçüle küçüle gidiyordu. Kuzeyde bir kopma. Düş kuruyordum — Rusya düşünüyü. Öyle çekiyordu ki orası beni.

OLAĞANÜSTÜ

Şöyle böyle yedinci yaş. Artık atla kol gezmeye çıkarken yanına alıyordu babam beni de. Bir boğaz. Gece. Sis kuşatıyor bizi. Babam bile görünmez oluyor. Keçiyollarının en darı. Yenini bir yabani gül dalına takıyor babam. Dal yukardan öyle bir geliş geliyor ki dikenleri yanaklarıma batıyor. Usuldan basıyorum çığılığı. Sis ve acı kayboluyor aynı zamanda. Sis açılıyor, ayaklarımızın dibinde de havadan daha aydınlık bir parıltı: elektrik. Prens Nakaşidze'nin fıçı tahtası işliğı. Elektrikten sonra benim için ilginçliğini yitiriyor doğa. Gereğince yetkin değil.

ÖĞRENİM

Anemle teyze kızları, hala kızları ilk dersleri veriyordu bana. Aritmetikte eksik bir yan vardı, gerçekten uzak bir şey. Çocuklara dağıtılmış elmalarla armutları saymak gerekiyordu. Bana da verdiler hep bunlardan, ben de saymadan verdim. Kafkasya'da meyve istemediğın kadar. Alfabeden hoşlanıyordum.

İLK KİTAP

Kümes bakıcısı Agat diye bir kitap. O sıralar elime bu türden çok kitap geçseydi okumayı bırakırdım yüzdeyüz. Neyse ki ikincisi *Don Kişot* oldu. Ama ne kitaptı! Tahtadan kılıç ve zırh yapmışım da vurduğum gibi ikiye bölüyordum her şeyi.

SINAVLAR

Taşıyoruz. Bağdadi'den Kutaysi'ye. Lise giriş sınavları. Aldılar. Bir soru sordular çapa üstüne (kol benimdeki çapa) — ben de gerektiği gibi yanıtladım. Ama papaz ne demektir «oko» deyince «üç libre» dedim. (Böyledir Gürcücede). Sevimli sınavcılarım açıkladılar ki «oko» eski kilise Slavcasında «göz» anlamına gelir. Az kaldı çakıyordum. Bu yüzden eski her şeyden, Slavca her şeyden, kiliseyle ilgili her şeyden nefret etmeye başladım. Olabilir ki fütürizminin, tanrıtanımazlığının, enternasyonalciliğimin kaynağı da budur.

LİSE

Hazırlık sınıfı. 1'inci, 2'inci. Ben birdeyim. Notlarım iyi. Jules Verne'i okuyorum. Genellikle de düş gücü zengin bütün yazarları. Bir sakallı bende resim yeteneğini çıkartıyor ortaya. Parasız ders veriyor.

JAPONLARLA SAVAŞ

Eve gelen dergiler, gazeteler çoğaldı. Yeni Ruslar, Rus sözü, Rus zenginliği falan. Elimde olmadan coşuyorum. Kendimden geçiyorum üzerinde zırlı gemiler olan posta kartları karşısında. Kopyalar yapıyorum bunlardan, büyütüyorum. Ortaya bir el ilanı sözü çıkıyor. El ilanlarını Gürcüler yapıştırıyordu duvarlara. Kazaklar ipe çekiyordu gürcüleri. Arkadaşlarım Gürcüydü. Ben de Kazaklara diş bilemeye başladım.

YASADIŞI

Kızkardeşimin Moskova'dan gelişi. Coşkun. Katlanmış uzun kâğıtlar veriyor bana gizlice. Pek hoşlanıyorum bunlardan, yılmazlık. Şimdi bile aklımda. İlki :

*Gitme yoldaş, gitme kardeş sefere,
Elindeki şu silahı at yere.*

Biri daha var :

... Ya da yeni bir yol, Alamanların
arasında anne, kız, oğlan, kadın...

(Çarın sözü ediliyor).

Devrimdi bu. Manzumelerle. Manzume ve devrim kafam-
da birleşmişti.

1905 YILI

Sonra kafa derslere gömülüyor. Notlarım kırık. Zar zor dörde geçebildim, kafam bir taşla yarılmıştı da ondan (Rion'un bayırında dalaşmışım da) — sınavlara girince de acımışlardı bana. Devrim, benim için şöyle başladı : Arkadaşım İzidor papazın ahçısıydı, yalnayak fırının üstüne sıçradı sevinçten : general Alihanof öldürülmüştü. Oydu Gürcistan ayaklanmasını bastıran. Bildiriler, mitingler. Ben de katılıyorum bunlara. Ne güzeldi. Aklımda birtakım hoş görünüşlerin izlenimi var : kara elbiseliler anarşitlerdi, kırmızılılar *ess-ser**ler, mavililer de *ess-de**ler; öteki renkler federalistlerindi.

Yutar gibi okuyorum. İlk : *Kahrolsun sosyal-demokratlar*. İkinci olarak da : *Ekonomi üstüne konuşmalar*. Bütün yaşamım boyunca beni en çok çarpan şey sosyalistlerin olayları çözmekte, evreni belli bir görüşe sokmakta gösterdikleri yetektir. Rubakin'in *Ne okumalı'sı*, yanılmıyorsam. Salık verdiği ne varsa baştan sona okuyorum. Anlamıyorum hepsini. Soruyorum. Marksçı bir çevreye sokuyorlar beni. Tam da *Erfurt programı**nın üstüne gelmiş oluyorum. Güzel bir ortam. *Lumpenproletarya* sözkonusu. Bir sosyal demokrat sanıyorum ken-

---

* *Ess-ser*, sosyal devrimci.

* *Ess-de*, sosyal demokrat.

* *Erfurt programı*, Alman sosyal demokratlarının, Marks'ın eleştirisi üzerine kaldırılan Gotha programı yerine, 1891'de, Erfurt kongresi sonunda kabul ettikleri program.

dimi. Babamın silahlarını yürütüyorum *ess-de*'ler komitesine götürmek için.

Bir mecaz olarak Lassale'i yeğ tutuyorum. Sakalsız olduğundan belki de Daha genç görünüyor. Kafamda birbirine karşıyor Lassale ile Demosten. Rion üstünde geziniyorum. Nutuk atıyorum ağızımı çakıltaşlarıyla doldurup.

TEPKİ

Saniyorum ki şöyle başlamıştı bu tepki: Baumann*ı anma gösterisinde çıkan panik (ya da dağılma) sırasında kafama (yerdeydim) kocaman bir trampet yedim. Korktum doğrusu, sanki bendim yarılan.

1906 YILI

Babamın ölümü. Bir parmağını delmişti (kâğıtlarını iğnelerken). Septisemi. O gün bugündür ödüm patlar iğnelerden. Bitti mutlu yaşam. Babamın gömülmesinden sonra üç ruble kalmıştı bize. İçgüdüyle, taşkınlıkla masalar, iskemleler satıyoruz; ver elini Moskova. Niçin olmasın? Kimseyi tanımıyoruz orada.

YOL

En güzeli Bakû. Petrol kuyusu iskeleleri, sarnıçlar, kolların en iyisi — neft, ötede step. Hatta çöl.

MOSKOVA

Geçici bir süre Razumovsk'a yerleştik. Kızkardeşimin tanıdıkları — Plotnikoflar. Sabahleyin, trenle Moskova'ya. Bronnaya sokağında bir daire kirliyoruz.

---

* Baumann, Bolşevik partinin ünlü üyelerinden. 18 ekim 1905'de öldürüldü. Olay çara karşı büyük gösterilere yolaçtı.

BU İŞLER MOSKOVA'DA NASILDI

Bu kira yüzünden boğazımızdan kesiyoruz. Devlet pansiyonu ayda on ruble. Kızkardeşlerimle ben derslerimize çalışıyoruz. Anam pansiyon vermek, yemek pişirip hizmet etmek zorunda kalıyor. Odalar berbat. Buralarda yatan öğrenciler yoksul. Sosyalistler. Karşılaştığım ilk bolşeviği anımsıyorum. Vasya Kandelaki'yi.

HOŞ

Petrol aramaya gönderiyorlar beni. 5 ruble. Satıcıda 14 ruble 50 kopek veriyorlar bana. 10 ruble net kâr. Tedirginim. Dükkânı iki kez dolanıyorum (*Erfurt programı* tutuyor beni)... Yanılan kim? İş sahibi mi, memur mu? Efendice soruyorum satıcıya. Patronmuş! Meyve şekerlemeli dört ekmek alıp yiyorum. Kalanı ise Patriyarki gölcüklerinde sandal parasına yaradı. O gün bugündür iğrenirim meyve şekerlemeli ekmekten.

ÇALIŞMA

Evde para yok. Biz de yakma yöntemiyle türlü nesnelere süsleyip boyuyoruz. Hele tahtadan paskalya yumurtalarını iyi anımsıyorum. Yuvarlaktı bunlar, kendi çevrelerinde dönüyor, kapı gibi gıcırdayordular. El işleri mağazasında satılıyordu bu yumurtalar, Neglinni geçidi, 10'da, tanesi 15 kopekten. O gün bugündür Boehm*lerden de, «Rus üslubu»ndan da, el işlerinden de öyle bir iğrenirim ki.

LİSE

Lisenin dördünden beşine geçiyorum. Notlarım iki puan yükseldi. Masamın altında *Anti-Dühring*.

---

* Boehm: Rus halk sanatına öykünen ressam kadınlara deniliyor.

OKUMA

Romanlar üzerine hiç bir fikrim yok. Felsefe. Hegel. Doğal bilimler. Ama özellikle de Marksçılık. Marks'ın önsözü kadar vurulduğum sanat yapıtı yok. Öğrenci odalarından yasak yayınlar geliyordu. Sokak savaşının incelikleri falan. Lenin'in ufak mavisini iyice anımsıyorum : Savaşmada iki incelik. Harflerine varıncayadek kemirilmiş bir kitap daha yoktur bunun gibi. Kaçak bir kullanım yüzünden. En yüksek düzeyde bir tutumluluk estetiği.

İLK YARIM-ŞİİR

III'üncü lise kaçak bir dergi çıkardı: Atılım. Nasıl ezildim ama. Eller yazıyor, bense? Başladım çalışmaya. Sonuç korkunç devrimci, korkunç da çirkin. Günümüzdeki Kirillof tarzında. Tek dizesini anımsamıyorum. Sürdürdüm işi. Sonuç lirikti. Böyle bir işteki yılmazlığın sosyalizme saygıyla bağdaşmayacağını düşünerek bıraktım her şeyi.

PARTİ

1908. — Sosyal demokrat (Bolşevik) partiye yazılıyorum. Ticari ve sınaî bir yeraltı merkezinde sınava giriyorum. Aldılar. Propagandacılık. Emekçilere, ardından kunduracılara, onun ardından da basımcılara gidiyordum. Genel toplantıda Moskova komitesine seçildim. Povolyetz, Smidoviç falan da katılmışlardı bu komiteye. Bana «yoldaş Konstantin» diyorlardı.

TUTUKLANMA

Gruzini'lerde bir tuzağa düştüm. Kaçak basımevimiz. Kabarıklık bir cep defteri. Adresler ve cilt. Presniya mapusanesi. Milli Emniyet. Susçiyovsk mapusanesi. Sorgu yargıçı Voltanovski (kendini pek hinoğlubin sanıyordu) bana zorla yazdırdı: el ilanlarını kaleme almakla suçlanıyordum.

İçinden çıkılmaz yanlışlar yaptım. Yazıyordum : «sosyal dimokritçi». Becerdim de. Teminat akçesiyle salıverdiler. Mapusanede *Sanin**i okuma fırsatı geçmişti elime, şaşakalmıştım. Nedendir bilmem, her mapusanede var bu kitaptan. Ruhun kuruluşuna yarıyor anlaşılan.

İKİNCİ TUTUKLANMA

Kiracılarımız Taganka altından bir geçit oyuyorlar. Kürek mahkûmu kadınları kurtarmak için. Novisk mapusanesinde bir kaçma olayı başarıyor. Yakalanıyorum. Evde yasak yayınlar ele geçiyor, bir de tabanca. Mapusta yatmayı hiç de canım çekmiyordu. Hır çıkarıyordum. Damdan dama gönderiyorlardı beni — Basmannaya, Meşçanskaya, Miyasnitskaya falan... sonunda da Butirki'lere, 103 numaralı hücreye.

BUTİRKİ'LERDE ON BİR AY

Benim için çok önemli. Üç yıllık bir kuram ve uygulama sonunda romanların içine dalıyorum.

Yeni ne çıkmışsa okuyordum. Sembolistleri, Bieli'yi, Balmont'u. Biçimsel yenilik kışkırtıyordu beni. Ama yabancıydım bunun. Konuların, görüntülerin yaşamımla yoktu ilgisi. Yazmayı denedim, ama apayrı bir şey yazmayı. Bu apayrı bir şey yazmanın da elimden gelmeyeceğini anladım. İnsanın kol-tuklarını kabartan, göz yaşartıcı sonuç. Şöyle bir şeylerdi :

*Ormanlar baştan başa altın, erguvan giydi,
Kilise kubbeleri pırıl pırıl güneşte.
Bekliyordum : aylarda günler yiter gibiydi,
Ruhumuzu bunaltan o yüzlerce gün işte.*

Böyle bütün bir defter. Damdan çıkarken elimden alan gardiyanlar sağolsun! Ya basılmış olsaydı!

---

* *Sanin*, M. Artzibaşef'in açık saçık romanı.

Çağdaşlarla işimi bitirince klasiklere yumuldum. Byron, Shakespeare, Tolstoy. Okuduğum son kitap Anna Karenina. Bitmedi. Geceleyin çağırdılar : «Kente gidelim, işler var*.» Kareninlerdeki öykünün sonunu hiç öğrenemedim böylece.

Salıverdiler beni. Yalnız üç yıl süreyle Turukanks'a gönderilmem gerekiyordu. gözaltında kalmak üzere.

Ben mapustayken ilk dava da karara bağlanmıştı : suçluydum, bunun için birkaç yılım elimden alınıyordu. Polis gözetimi ve ailemin sorumluluğu altında salıverdiler.

İKİLEM DEDİKLERİ

Capcanlı çıktım dışarı. Okuduklarım «büyük» denilenlerdi. Gene de onlar gibi yazmak pek öyle çetrefil bir iş değildi. Daha şimdiden dünya görüşüm sağlam. Ama sanatta ustalaşmam da gerekli. Nasıl elde etmeli? Cahilin biriyim. Ciddi bir okula gitmeliyim. Liseye de, Stroganovski** okuluna da başvururdum. Partide kalmak yasa dışı bir ortamda kalmak demektir. Yasa dışı bir ortamda da öğrenilemezdi hiçbir şey. Görünüş : Bütün yaşamımca ilânlar yazmak, sağlam kitaplardan aktarılmış tümceler sergilemek, ama kendi bulduğum tümceler değil. Okuduklarım kafamdan boşalıp giderse ne kalır geriye? Marksçı yöntem. Ama bu silah bir çocuğun eline verilmiş olmaz mı o zaman da? Sizin gibi düşünenlerle bir işiniz oldu mu kolaydır bu silahtan yararlanmak. Ama düşmanlarla karşılaştığınızda başarısı ne olur, bilinmez. Şu var ki Bieli'den daha iyi yazamam. Kendi konularında neşeli o : «Ananası fırlattı göğe»; bense kendi konularında sulugözün biriyim : «Ruhumu zu bunaltan o yüzlerce gün işte». Partinin öbür üyeleri daha şanslı. Üniversitede bile okumuşlar. (O günlerde yüksek okullara saygı duyuyordum ya gerçek değerlerinin farkında da değildim).

Ne koyabilirim şu köhne düşüncelerin karşısına? Devrim

---

* Tutukluların salıverileceğini anlatan özel bir deyim.

* Uygulamalı sanatlar okulu.

ciddi bir okulu bitirmemi gerektirecek mi bilemem. Bir arkadaşta gittim, partideki yoldaşlardan birine. Medvediyef : «Toplumcu bir sanat yapmak istiyorum». Seryoja uzun uzun güldü : «Senin gözlerin karnından daha şişko».

Önemsediği yok karnımı, anlıyorum böylece.

Militan çalışmamı bıraktım. Kitaplara gömüldüm.

USTALIKTA İLK ADIMLAR

Şiir yazmalı, diyordum kendi kendime, yazmalı ya geliyor ki elimden. Denemeler acıklı. Ben de resim yapmaya başlıyorum. Jukovski*'ye gidiyordum. Harçlığımdan artırdığım parayla küçük hanımların yanında resim yapıyordum. Öğrendiğimin nakışçılık yapmaktan başka bir şey olmadığını anlamam için bir yıl geçirmem gerekmişti. Sonra Kelin'e gidip gelmeler. Bir gerçekçi o. İyi bir desenci. İyi bir hoca. Sağlam. Değişik. Ustalık gerekliliği. Holbein. Sevimlilikten nefret eden.

İmrendiğim ozan : Saşa Çiyorni.*' Onun güzelim karşıestetikçiliği.

SON OKUL

Suratlar çizebilmek için bir yıl. Güzel Sanatlara yazılıyorum : o günkü rejimin kefilliği olmadan girebildiğim tek yer.

Şaşıyorum : taklitçiler el üstünde, bağımsızlar ezilmiş. Lariyonof, Maşkof. Devrimsel içgüdü beni de atılmışlar arasına katıyor.

DAVİD BURLÜK

Okulda Burlük'ün ortaya çıkışı. Pervasız görünüş. Saplı gözlük. Redingot. Dolaşırken hep bir şarkı mırıldanıyor. Metelik verdiğim yok. Az kaldı işler sarpa sarıyordu bu yüzden.

---

* Jukovski, o zamanlar Moskova Güzel Sanatlar Okulu resim hocalarından, peyzajcı.

* Saşa Çiyorni, çoğunlukla güldürü türünden şiirler yazan, o günlerin pek de ciddiye alınmayan bir ozanı.

SİGARA SALONUNDA

Soylular Birliği salonu. Bir konser. Rahmaninof. Ölüler Adası. Kaçıyorum o dayanılmaz yaygaradan. Benden bir dakika sonra da Burlük. Gülüşüyoruz. Dolaşmaya çıktık.

EN UNUTULMAZ GECELERDEN BİRİ

Konuşmalar. Rahmaninof sıkıntısından okul sıkıntısına geçtik, ondan da klasiğin bütün sıkıntılarına. David'de çağdaşlarını geride bırakmış bir ustanın öfkesi var, bende de modası geçmiş fikirlerin uğursuzluğuna aklı yatmış bir sosyalistin konuşma ustalığı. Doğdu Rus fütürizmi.

ERTESİ GÜN

Ertesi gün bir şiirin hakkından geldim. Bir şiirin parçaları demek daha doğru. Kötü. Bir yerde basılmadı. Gece. Sretenski bulvarı. Bir iki dize okuyorum Burlük'e. Ekliyorum: «Bir arkadaş verdi de.» David duruyor. Bakıyor suratıma. Bar bar bağıyor: «Sizsiniz bunu yazan! Dahi bir ozansınız siz!» Hakkımda böylesine büyük, böylesine hak edilmemiş bir sıfat kullanılması pek sevindiriyor beni. Dizeler arasına gömülüyorum. Beklenmedik bir biçimde ozan olup çıkmıştım o akşam.

BURLÜK'ÜN TUHAFLIKLARI

Ertesi gün Burlük beni birinc tanıtıyordu kalın sesiyle: «Ne, tanımıyor musunuz? Dahi dostum bu benim. Ünlü ozan Mayakovski.» Dirseğini dürtüyorum. Ama Burlük'de acıma ne gezer. Ayrılırken de homurdanıyor üstelik: «Artık yazın şimdi. Yoksa beni besbeter bir duruma düşürmüş olursunuz.»

BÖYLECE, HERGÜN

Yazmam gerekiyordu. İlk şiirimi de yazdım (meslekte ilk şiirimi, hem de basılan): *Lâl rengi ile beyaz*, onun ardından da başkalarını.

HARİKA BURLÜK

Bitmez bir sevgiyle düşünüyorum Burlük'ü. Harika bir dost. Asıl ustam benim. Burlük'dür beni ozan eden. Almanları, Fransızları okuyordu bana. Kitap eksik etmiyordu elimin altından. Birlikte geziyorduk, durup dinlenmeden konuşuyordu benimle. Beni yanından ayırmıyordu. Hergün 50 kopek veriyordu bana. Açlıktan gebermeden yazabileyim diye.

Noelde evine götürdü beni, yeni Mayaçka'ya. Oradan *Liman*'ı birtakım başka kitapları getirdim.

«ŞAMAR»

Mayaçka dönüşü. Daha kesinleşmemiş düşünceler yerine, hiç olmazsa, kişiliklerdeki belirginlik. Moskova'da, Khlebnikof.* Onun ölçülü dehası o zamanlar fıkır fıkır kaynayan David'le silinmişti gözümden. Fütürist sözcük cizviti Kruçionikh'm çevresinde dolaştırıyordu David bizi.

Üç beş gecelik coşkunluğun ardından bir bildiri doğurduk elbirliğiyle. David idi hep derleyen, kopya çeken, başlık atan ve dergiyi bastıran : *Halkın beğenisine şamar*.

KIPIRDANIYORLAR

«Önemsizler*»in sergileri. Halk arasında tartışmalar. David'le benim çılginca nutuklarımız. Gazeteler fütürizmle dolmaya başlıyor. Ama pek de kibarca değil. Bana da açıkça «köpoğlu köpek» diyorlar.

SARI GÖMLEK

Hiç takım elbisem olmadı. İki gömleğim vardı acınacak halde. Denenmiştir, kırvat gösterir gömleği. Para yok. Kız-

---

* **Khlebnikof (Viktor Viladimiroviç)**, Yenilikçi Rus şiirinin Maya-kovski ile birlikte kurucusu sayılan ünlü ozan (1885-1922).

* **Önemsizler**, 1909'da kurulmuş bir ressamalar derneği.

kardeşimden bir parça sarı şerit aldım. Sardım boynuma. Sükse dehşetli. Kırvatmış insanı şirin gösteren, göze çarptıran demek. Kırvat büyüdükçe de süksenin büyüdüğü besbelli. Kırvatların boyutları sınırlanınca hemen işin hilesine kaçtım : kıravattan bir gömlek, gömlekten de bir kırvat çıkardım.

Karşikonulmaz bir etkiydi elde edilen.

KENDİLİĞİNDEN

Sanat generalleri takımı dişlerini göstermekte gecikmedi. Prens Lyof, okulun müdürü, eleştirinin de, taşkınlığın da önlenmesini öneriyordu. Takmadık.

«Sanatçılar» kurulu bizi okuldan kovdu.

NEŞELİ BİR YIL

Rusya'yı dolaştık. Akşam toplantıları. Konferanslar. Yöneticiler kulak kabartıyordu. Nikolayef'de büyüklere ve Puşkin'e dil uzatmamızı öğütlediler. Her konferans verilisinde, bir tümcenin tam ortasında polis dalıyordu içeri. Vasya Kamenski de bizim takıma katılıyor. Temelden bir fütürist.

Benim için bu yıllar biçim üzerinde, sözcük ustalığı üzerinde çalışma yıllarıydı.

Yayıncılar yüz vermiyordu bize. Kapitalislerin burnu kundakçı kokusu alıyordu bizden. Koşuklarımdan bir tekini bile kabul eden çıkmadı.

Moskova'da çoğunluk bulvarlarda yaşıyordum. Bu dönem *Vladimîr Mayakovski* trajedisıyla kapandı. Petersburg'da oynadılar. Lunaparkda. Fena halde ısıklandı.

1914 BAŞLARINDA

Ustalık duygusu. Herhangi bir konuyu toparlama yeteneğim var. İyice yaklaşma yeteneği. Konunun baş sorununu seriyorum ortaya. Devrimci konunun. *Pantolonlu Bulut'u* düşünüyorum.

SAVAŞ

Coşkunlukla karşılıyorum savaşı. Her şeyden önce gösterişli yanını, gürültülerini. Şiir : *Savaş başladı*. İsmarlanan afişleri yapıyorum.

AĞUSTOS

İlk çarpışma. Savaş bütün korkunçluğuyla boy gösterdi. Rezillik savaş. Cephe gerisi daha da beter. Anlatmak için içinde yaşamak gerek. Gönüllü yazılmaya karar veriyorum. Alıyorlar. Siyasi teminat eksikliğinden.

Yüzbaşı Modl'un iyi fikirleri oluyor arasıra.

KIŞ

Savaşa karşı kin ve tiksinti. *Kapatın. aklı kapatın gözlerinizi gazetelerin ve daha başkaları.*

MAYIS

65 ruble kazanıyorum kumarda. Finlandiya'ya gidiyorum. Kuokkala'ya.

KUOKKALA

Yedili yer değiştirme yöntemi. Yemek yemekte olan yedi aileye yerleşme. Pazarları Çukovski'de çöpleniyorum, pazartesileri Evrenof'larda, falan. Sahilarda pek iş yok — Riepin'in «küçük otlar»ını yiyorum. Boyu bir kilometreye varan bir fütürüst için ciddilikten uzak şey bu.

Akşamları deniz kıyısında başıboş dolaşmalar. *Bulut'u* yazıyorum.

Devrimin yaklaşmakta oluşu gitgide kesinleşiyor bana göre. Mustamiyaki*ye gidiyorum, Gorki'ye. *Bulut'tan* parçalar

---

* Mustamiyaki, Finlandiya'nın kıyı kentlerinden Kuokkala (bugünkü Riepino) yakınında bir dinlenme yeri. O sıralar ressam Riepin, yazar Çukovski, rejisör Evrenof Kuokkala'da, Gorki Mustamiyaki'de oturuyormuş.

okuyorum ona. Gözleri yaşıyor dizelerimden. Az biraz kol-
tuklarım kabarıyor.

«YENİ SATİRİKON»

Acı falan vermeden, kolaycacık eridi gitti 65 ruble. Karın
doyurma düşünceleri «Yeni Satirikon»a kattı beni.

EN SEVİNDİRİCİ TARİHLERDEN BİRİ

1915 Temmuz. L.Y. ve O.M. Brik'le tanışıyorum.

ÇAĞRILMA

Askere alındım. Gitmek istemiyorum cepheye. Benim gö-
züm ressamlıkta. Geceleri bir mühendis teknik oto resimleri
çizmeyi öğretiyor bana. Bir yandan şiir yayımlarken bir yan-
dan da bu işi yapmak pek ağırımaya gidiyor. Bir Brik'ten zevk
alıyorum, o kadar. Dizesi 50 kopekten bütün şiirlerimi satın
alıyor. *Omurganın flütü* ile *Bulut*'u o bastırdı. Karmakarışık
çıkıttı *Bulut*. Sansür camına okudu. Altı sayfası eksik, yerlerine
de sıra sıra noktalar.

O gün bu gündür noktalara diş bilerim. Virgüllere de.

AYLAK ASKER

Pis bir dönem. Portrelerini yapıyorum sırmalıların, işin
içinden sıyrılıyorum. *Savaş ve evren* geliyor kafamda; yüre-
ğimde de *İnsan*.

1916 YILI

Savaş ve evren'i bitiriyorum. Az bir süre sonra da *İnsan*'ı.
Letopis'e parçalar veriyorum bunlardan. Yüzsüzlüğü aldım ele,
askerler arasında bile boy göstermiyorum artık.

17 YILININ 26 ŞUBATI

Duma'ya gittim otomobillerle. Rodziyanko'nun toplantı

---

* Rodziyanko, çarlığın son zamanlarında Duma başkanı.

salonuna girdim. Milyukof*a bakıyorum dikkatli dikkatli. Susuyor. Ağzında bir şeyler geveliyor gibi bir izlenim veriyor gene de. Bir saat kadar görmüş oldum ikisini de. Bırakıp gidiyorum.

Otomobil okulunu yönetiyorum bir iki gün. Ortalıkta Guçkof**un izleri seziliyor. Subaylar bile, hiç bir şey olmamış gibi gezinmeyi sürdürüyor Duma'da. Bence besbelli, pek az sonra sosyalistler gelse gerek. Hem de kaçınılmaz olarak. Bolşevikler de. Devrimin ilk günlerinde bir tarihçe-şiir yazıyorum, *Devrim*. Konferanslar veriyorum : *Bolşevikler ve sanat*.

AĞUSTOS

Rusya yavaş yavaş kerenskileşiyor. Saygı kalmadı. *Yeni yaşam***dan ayrılıyorum. *Gizemli güldürü'*ye girişiyorum.

EKİM

Üye olmalı mı, olmamalı mı? Böyle bir sorun yoktu benim için (Moskovalı başka fütüristler için de). Kendi devrimim-di bu. Smolni'ye gittim. Akla gelebilen her şeye çalıştım.

OCAK

Moskova'ya gidiyorum. Halkın arasında boy gösteriyorum ötede beride. Geceleri Nastasinski sokağındaki «Ozanlar kahvesi»nde, bugün şiir konuşulan salonların o ağababasında. Sinema senaryoları yazıyorum. Kendim de oynuyorum ayrıca. Sinema afişleri için desenler çiziyorum. Haziran. Yeniden Petersburg'da.

---

* Milyukof. Duma üyesi, demokratik meşruiyetçi partinin başkanı.

* Guçkof, geçici hükümette savaş bakanı.

** *Yeni yaşam*, Gorki'nin yönettiği gazete.

18 YILI

R.S.S.F.C.*'nin kafasında sanattan başka şeyler var. Benim işim gücüm de sanat. Kşezinska konağına, Proletkült**'e bir gidip dönüyorum.

Neden partide değilim? Komünistler başka cephelerde çalışıyordu. Sanat ve eğitim alanında uzlaştırmacıydı onlar. Ast-rakan'da balık avlamaya gönderiyorlardı beni.

Gizemli güldürü'yü bitiriyorum. Okuyorum bir toplulukta. Sözü çok ediliyor. Oynanıyor. Kudurtuyor insanları; küplere biniyor görenler. Hele komünist aydınlar. Andreeva*da çok işler çeviriyor oynanmasın diye. Üç kez oynadıktan sonra da kaldırıyor. Makbetler başlıyor yeniden.

19 YILI

Fabrikalarda turneye çıkıyorum *Gizemli güldürü*'yle, benden ve arkadaşlardan birtakım parçalarla. Sevinçle karşılıyorlar bizi. Viborg bölgesinde bir *komfüt** oluşuyor, *Komün sanatı**'nı çıkarıyoruz. Bilim kurumları çatırdıyor. Bahar gelince Moskova'dan taşınıyorum.

Kafamı 150.000.000 kurcalıyor. Kendimi Rosta* nın eylemci çalışmalarına veriyorum.

20 YILI

150.000.000 bitti. Üzerine adımlı koymadan bastırdım. Okuyan kendisi bulsun. Adı düşünen kimse çıkmadı, herkes biliyordu çünkü. Yazık. Adımı yazıyorum şimdi.

-
- * R.S.S.F.C., Rus Sovyet Sosyalist Federatif Cumhuriyeti.
  - * Proletkült, 1917-22 yıllarında birçok genç yazarın üye bulunduğu kültür kurumları. Merkezi, dansöz Kşezinska'dan kalma konaktı.
  - * Andreeva M., Petrograd komününün oyunlarını sahneye koyan yönetici.
  - * Komfüt, varlıkları kısa süren komünist-fütürist topluluklar.
  - * Komün sanatı, Eğitim Komiserliği'nin 1918-19 yıllarında Petrograd'da yayımladığı gazete.
  - * Rosta, Rus telgraf ajansı.

21 YILI

Kirtasiyecilik, kinler, savsaklamalar, ahmaklıklar arasında kendime bir yol açarak *Gizemli güldürü*'nün değişik bir biçimini sahneye koydum. R.S.S.F.C.'nin ilk tiyatrosunda ve 3. Komintern kongresi dolayısıyla Almanya'da, sirkte oynandı. Yüz temsili buldu.

22 YILI

Bir yayınevi kuruyorum: *Maf*. Komünl  fütüristleri bir araya getiriyorum. Aseef ve çingarcı arkadaşlar geliyor Uzak Doğu'dan. Üç yıldır üzerinde çalıştığım *Beşinci Enternasyonal*'i yazmaya başlıyorum. Bir ütopya bu. Beş yüz yıl boyunca süregelen sanatı sergilemiş olacak.

23 YILI

Lef'i düzenliyoruz. *Lef* bütün fütürist araçlarla büyük, toplumsal bir anlayışın kucaklaşması. Sorun bu özetlemeyle bitmiyor: ilgilenenler çıkmış sayılardan öğrenebilirler.

Bundan'ı yazdım. Genellikle günlük yaşayışa karşı, kişisel havalar üzerine.

Parolalardan biri, *Lef*'in büyük fetihlerinden biri uygulamalı sanatların estetikten kurtarılması, yapıcılık. Şiir eki ise kışkırtma şiiri, hem de ekonomik kışkırtma — reklam. Düşünüyorum da, bütün şiirsel tayyaut'lara karşı, «Hiçbir yerdeymiş gibi — Mosselprom'da» şiirin kendisi, en has şiirin.

24 YILI

Kursk işçilerine anıt. Rusya içerlerinde birçok konferans. *Lef* konusunda. Puşkin'e *Anma yollu*. Ve bu türden başka şiir-

---

* *Lef*, Mayakovski'nin 1923-25 yılları arasında yönettiği Sol Sanat Cephesi dergisi.

ler — bir dönem. Geziler : Tiflis, Yalta — *Sivastopol*, *Tamara ve Şeytan* vb. *Lenin* şiiri bitti. Birçok işçi toplantısında okudum. Bu şiir için ödüm kopuyor, sıradan bir siyasal öyküye düşüvermesi kolay da ondan. Dinleyici işçilerin tepkisi çok yararlı oldu, bu şiirin gerekli olduğu duygusunu içimde kesinleş-tirdi. Dış ülkelerde geziyorum çok çok. Avrupa tekniği, sa-nayicilik ve bunları hâlâ çamurlu eski Rusya ile birleştirme girişimleri — işte fütürist-lefçi'lerin her zamanki baş düşün-cesi.

Derginin sürümünün pek de iş açıcı sayılmayan verileri-ne karşın *Lef* genişliyor.

Biliyoruz bu verileri — büyük ve telaşsız «Devlet Yayın-ları» mekanizmasının kimi gazeteleri için sıradan ve kırtasiye-ci çıkar eksikliği.

25 YILI

Bir kıskırtma şiiri yazdım, *Uçan proleterya* ve kıskırtma şiirlerinden oluşmuş bir kitap : *Kendini bir kule yap göklerde*.

Bir dünya gezisine çıkıyorum. Bu şiirin başlangıcı ayrı şiirlerden kurulmuş bir şiirin sonu, Paris konulu bir şiirin. Şiir-den düzyazıya geçmek istiyorum, geçeceğim de. İlk romanımı bitirmeliyim bu yıl.

«Kule» gerçekleşmedi. Birincisi, Paris'e uçurdular beni; ikincisi de, altı aylık gezi sonunda S.S.C.B.'ne döndüm, bir kurşun hızıyla. Bir konferans vermem için çağırdıkları San Francisco'ya gitmeyi bile reddettim. Meksika'nın, Birleşik Dev-letler'in ve Fransa ile İspanya'nın kimi kesimlerinin her yö-nünde dolaştım. Sonuç — kitaplar. Gazete yazıları : *Ameri-ka'yı keşfim* ve şiirler : *İspanya, Atlas Okyanusu, Havana, Mek-sika, Amerika*.

Roman kafamda bitti bitmesine, ama kâğıdın üstüne ya-tıramadım, çünkü yazakoydukça, içimi kin kaplıyordu kurgu-sal olana karşı, ben de her şeyin özel ad üstüne, gerçek olay üstüne kurulması için koşullandırdım kendimi. Ayrıca 26 ve 27 yılları için de doğru bu dediğim.

26 YILI

Çalışmalarında bile bile gazeteciliğe yöneliyorum. Makale, parola. Havlıyor ozanlar, ama beceremiyorlar havlamasının tıpkısını, çoğunlukla da sorumsuz eklentiler içinde görünüyorlar. Bana gelince, onların lirik zirvaları güldürüyor beni, hem bunları uydurmak öyle sıradan bir iş ki; ve karınızın dışında kim olursa olsun herkes için öyle önemsiz ki.

İzvestiya, Trud, Raboçaya Moskva, Zoriya Vostoka, Babinski Raboçi vb. ile işbirliği yapıyorum.

İkinci çalışmam : halk ozanlarının kesintisiz geleneğini sürdürmek. Kentten kente dolaşip şiirler okuyorum. Novoçerkask, Vinnitza, Harkof, Paris, Rostof, Tiflis, Berlin, Kazan, Sverdlovsk, Tula, Prag, Leningrad, Moskova, Voronej, Yalta, Öpatorya, Viyatka, Ufa vb.

27 YILI

Lef'i (daha önce *Yeni* iken bir kısma, kısaltma girişimi oldu) yeniden kuruyorum. Tavrı temelden bir tavır : kurgusala karşı, sanat yoluyla yapılan entipüften ruhçözümlemesine, estetikçiliğe karşı — eylemci yapıt, nitelikli gazetecilik için, günlük olayları vurgulamak için. *Başlıca işim Komsomolskaya Pravda'da. İşler iyi'yi* yazmak için ek saatler yaratıyorum.

Bir bildiri gibi düşünüyorum *İşler iyi'yi*. Zamanında *Pantolonlu bulut* da öyleydi. Şiirsel, soyut yöntemlerin sınırlanması (abartmalar, özleri gereği değer taşıyan süsleyici imgeler) ve bir eylem, bir günlük olaylar gereci üzerinde çalışma yönteminin bulunması.

Kendi işlerinde anlamsız olan, ama geleceğin doğru yönüne bir adımı gösterebilen etkileyici alay (*Peynir güvenlikte — Lambalar parlıyor — Fiyatların inişi*), değişik düzlemleri şurasından burasından kesip biçmek amacındadır, ayrı tarihsel çapları olan ve ancak kişisel çağrışımlar olarak haklı-

---

* İlk çıktığında *Lef'in* adı *Yeni Lef'ti*.

lık kazanabilen bir giriştir (*Blok'la konuşmalar. — Bana ses-
siz Yahudi anlatmıştı onu, Payel İliç Lavut*).

Tasarlanmış çalışmayı gerçekleştirmeye hazırlıyor beni.

Bir yandan da senaryolar ve çocuk kitapları yazıyorum.

«Halk ozanlığı»nı sürdürdüm. 20.000'e yakın aşk mek-
tubu topladım, bir kitap kuruyorum kafamda, Evrensel yanı-
(aşk mektubu gönderenlere). Okuyan yığınların ne düşündüğü-
nü biliyorum.

28 YILI

İşler kötü'yü yazıyorum. Bir oyun ve yazın yaşamım. Çok kimse «Yaşam öykünüz pek ciddi değil» diyordu. Doğru. Akademileşemedim daha, kendime ufak özenler gösterme alışkanlığı edinemedim. Ayrıca, yapıp ettiklerim, işlerine sevinç karışmamışsa, pek ilgilendirmiyor beni. Birçok edebiyatın yük-selişi ve solması, sembolistler, realistler vb., bunlarla savaşı-mız, gözümün önünden geçen her şey : işte pek ciddi öykümü-zün bir bölümü. Anlatılmayı da gerektirirdi hani. Benim ya-pacağım da bu.

e)

Yıl Dökümü

1893

Vladimir Vladimiroviç Mayakovski'nin Gürcistan'da, Bağdadi ilçesinde doğuşu. Babası orman kolcusu.

1902

İçenin bağlı olduğu Kutays ilinde ilk öğretim.

1905

Lise öğrencisi. Sokak gösterilerine katılma.

1906

Babasının ölümü. Ailece Moskova'ya taşınma.

1908

Sosyal demokrat (bolşevik) partiye giriş. Gizli bir basımevinde yakalanış ve tutuklanma.

1909

İkinci tutuklanma. Moskova'nın Butirki cezaevinde on bir ay hücre hapsi.

1910

Özgürlük. Lise üçten ayrılma. S. Jukovski'den resim dersleri. Stroganov Uygulamalı Sanatlar Okulu'nda öğrencilik. Sonra Resim, Mimarlık ve Yontuculuk Okulu.

1911

Yaşama güçlükleri. David Burlük*le tanışma.

1912

İlk şiirlerinin Burlük'e okunuşu. Kübo-fütürist topluluğa katılma (Burlük, Khlebnikov, Kamenski, Kruçonikh vb.) *Halkın beğenisine şamar* bildirisi. İlk şiirlerinin küçük dergilerde ve yıllıklarda yayımlanışı. Petersburg ve Moskova'da, yazın çevrelerinin toplandığı kahvelerde şiir okumalar.

1913

Tiyatro, sinema, fütürizm makalesi. «Kızıl fener» meyhanesinde hır çıkarma. *Vladimir Mayakovski - Trajedi*'nin Petersburg lunaparkında oynanışı.

1914

Fütürist arkadaşlarıyla Rusya gezisi: Sivastopol. Kişinev, Odesa. Nikolayev, Kiev, Minsk, Kazan, Penza, Rostov, Saratov, Tiflis.

1915

Finlandiya gezisi; yazarların ve sanatçıların oturduğu Kuokalla'da kalış. Petersburg'a yerleşme. Osip Brik ve Lili Brik'le tanışma (Lili Brik Elsa Triolet'nin ablasıdır, yontucudur, Moskova sanat çevrelerinin önde gelen kişilerindedir o yıllarda.) İki kübist tablosunun sergilenişi. Uzun bir şiir: *Pantolonlu bulut*. Bir uzun şiir daha: *Omurganın flütü*.

1916

Silah altına alınır. Uzun bir şiir: *Savaş ve evren*. Maksim Gorki'nin «Yılın olayları» dergisinde işbirliği. Uzun bir şiir daha: *İnsan*.

1917

Halk Eğitimi Komiserliği'nin çağrısına, Aleksandr Blok, Meyerhold gibi ünlü sanatçılarla birlikte, Mayakovski'nin de uyması.

1918

Fütürist arkadaşlarıyla birlikte Halk Eğitimi Komiserliği'nin *Toplumun sanatı* dergisini yönetme; yazın, resim ve sinema komisyonlarına katılma. *Devrime övgü*, *Solun yürüyüşü* şiirleri. Neptün yapımevinin birçok filminde baş role çıkış: *Para için doğmadı*, *Genç kız ve serseri* vb. *Gizemli güldürü* adlı oyununun Petrograd'da, Meyerhold eliyle sahnelenişi.

1919

Rus telgraf ajansı Rosta'da propaganda çalışmaları.

1920

Gizemli güldürü'nün Almanya'da, 2. Komintern kongresinde oynanışı.

1921

150 000 000'nun yayımlanışı. *Seviyorum*, uzun bir şiir daha.

1922

Mayakovski'nin taşlama şiirleri konusunda Lenin'in övgüsü. Berlin yolculuğu.

1923

Şiir: *İşte bundan*. Lef (sol sanat cephesi) dergisinin yönetimi (Eisenstein, Pasternak, Vertov ve Babel'in işbirliğiyle.) *Beşinci enternasyonal*, şiir. Devlet dergileri için tanıtma çalışmaları (Mosselprom.)

1924

Lenin'in ölümü üzerine ağıt: *Vladimir İlyiç Lenin*.

1925

Amerika, Fransa gezisi. İzvestia muhabirliği.

1926

Sovyet Rusya kentlerinde, 1930'a dek sürecek olan tartışmalı konferanslar. *Şiir nasıl yazılır*, bir deneme. *Amerika'yı keşfim*. Yazar *M. Gorki'ye mektup*. *A.S. Essenin'e*.

1927

İyi: bir şiir. Prag, Paris, Berlin yolculuğu. Pravda'da çalışma.

1928

Yeni «Lef». Paris yolculuğu. Tatyana Yakovleva ile tanışma. Aragon ve René Clair'le karşılaşma.

1929

Paris yolculuğu. *Tahtakurusu* oyununun Meyerhold eliyle sahnelenişi.

1930

Proleter Yazarlar Derneği üyeliği. Resim sergisi. Meyerhold tiyatrosunda *Banyolar* oyunu. *Avazı çıktığı kadar*, bir şiir: 14 martta intihar.*

---

* Claude Frioux: *Maiakovski, par lui-même* adlı yapıttan.

Bir başka büyük ozanın, Essenin'in 1925'te canına kıyması üzerine kınayıcı bir şiir yazan Mayakovski, görünür nedeni aşk olabilecek bir iç karışıklığı somunda, aynı yolu seçer. Cesedinin yanında şu mektup bulunur:

Hepinize!... Ölüyorum, ama kimseyi suçlamayın bu yüzden. Dedikodu etmeyin. Merhum nefret ederdi bundan.

Anneciğim, bacılarım, yoldaşlarım; bağışlayın beni, iş değil bu (kimseye de salık vermem), ama başka bir çıkar yol da kalmamıştı benim için.

Lili, sev beni.

Hükümet yoldaş, ailem şu kişilerdendir: Lili Brik, annem, bacılarım ve Veronika Vitoldovna Polonskaya. Geçimlerini sağlarsan ne mutlu bana.

Bitmemiş şiirleri Briklere verin, bulunursa.

İş işten geçmiş ola
derler ya hani,
günlük yaşamın akıntısına çarparak
parçalandı aşk teknesi de.
Yaşamaktan alacağım ne kaldı ki,
artık anımsamak boşuna
acıları,
felâketleri,
karşılıklı haksızlıkları.

Sizler mutlu yaşayın yeter.

.....

Bu mektuptaki dizeler ozanın ölümünden sonra bulunan bitmemiş şiirlerinden birinde de geçiyor (bu parçada anılan kişi Lili Brik'tir):

Saat ikiye geliyor.

Belki yattın artık.

akıyor samanyolu
gümüşten bir Oka* gibi.
Artık bütün zaman benim,
ve telgrafların şimşekleri
uyandırmayacak seni
bundan böyle,
üzmeyecekler.
İş işten geçmiş ola
derler ya hani,
günlük yaşamın akıntısına çarparak
parçalandı aşk teknesi de.
Koptuk birbirimizden
seninle.
Artık anımsamak boşuna
acıları,
felâketleri,
karşılıklı
haksızlıkları.
Bak,
nasıl bir dinginlik sarmış evreni.
Gece
nice bir
yıldızla
yükümlemiş
gökyüzünü.
Ayağa kalkılan
saattir bu, konuşulan saat
yüzyıllarla,
tarihle,
evrenle...*

---

* Volga'nın kolu.

* Elsa Triolet, Maiakovski — Vers et proses adlı yapıttan.

İÇİNDEKİLER

Birinci bölüm :

a) Açıklama	7
b) Mayakovski için	10
c) Mayakovski ve fütürizm	11

İkinci bölüm :

a) Vladimir Mayakovski — Trajedi	19
b) Pantolonlu bulut	43
c) Omurganın flütü	73
ç) İnsan	87
d) Ben, kendim	119
e) Yıldökümü	143

varlık / şiir

Mayakovski çağdaş Rus şiirinin simgesi sayılıyor. Onun geniş soluklu, coşkulu lirizmi, şiir diline getirdiği yenilikler, yaşamı ve yapıtlarıyla uyandırdığı ilgi, devrimin baş ozanlığını üstlenip sonra sonra bağımsızlık tutkunu özsever kişiliğiyle devrimcilik sorumluluğunu bağdaştıramayarak genç yaşta canına kıyması adını sürekli gündemde tutan etkenler oldu.

Elinizdeki kitap, onun 1913 - 1917 yılları arasında yazdığı başlıca yapıtları içeriyor. Bunlar ayrıca 1912'da başlayan Rus fütürizminin en ilginç örneklerinden; ve ölçü dışı, dizgin tanımaz bir kişiliği yetkiyle yansıtmaktalar:

Vladimir Mayakovski - Trajedi
Pantolonlu bulut
Omurganın flütü
insan

Kitabın başında, fütürizm akımına ve Mayakovski'nin bu akım içindeki etkinliklerine ilişkin bilgiler bulacaksınız; sonunda da ölümünden iki yıl önce kendi eliyle yazdığı bir yaşamöyküsü var.

Ben, kendim

KDV dahil
1050.— Lira